

ДОГОВОР
ЗА СЪЗДАВАНЕ НА
ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ
ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ
(Е В Р А Т О М)

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА БЕЛГИЙЦИТЕ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,

НЕЙНО КРАЛСКО ВИСОЧЕСТВО ВЕЛИКАТА ХЕРЦОГИНЯ НА ЛЮКСЕМБУРГ,

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА НИДЕРЛАНДИЯ,

КАТО СЪЗНАВАТ, че ядрената енергия представлява важен ресурс за развитието и укрепването на индустрията и ще позволи напредъка на каузата на мира,

УБЕДЕНИ, че само предприетите незабавно съвместни усилия могат да предложат перспектива за постижения, съразмерни със съзидателните възможности на техните държави,

РЕШЕНИ да създадат условия, необходими за развитието на мощна ядрена енергетика, която ще осигури обширни енергийни ресурси, ще доведе до модернизация на технологичните процеси и ще допринесе чрез многостранното ѝ прилагане за благосъстоянието на народите,

ЗАГРИЖЕНИ да създадат условия за безопасност, необходима за премахването на опасностите за живота и здравето на населението,

КАТО ЖЕЛАЯТ да приобщат други държави към тяхната работа и да си сътрудничат с международни организации, занимаващи се с мирното развитие на атомната енергетика,

РЕШИХА да създадат Европейската общност за атомна енергия (Евратом) и за тази цел определиха за свои упълномощени представители:

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА БЕЛГИЙЦИТЕ:

Paul-Henri SPAАК, министър на външните работи,

Барон J. Ch. SNOY И d'OPPUERS, Генерален секретар на Министерството на икономиката, Ръководител на белгийската делегация на Междуправителствената конференция;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ:

Доктор Konrad ADENAUER, Федерален канцлер,

Професор доктор Walter HALLSTEIN, Държавен секретар на външните работи;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА:

Christian PINEAU, Министър на външните работи;

Maurice FAURE, Държавен секретар на външните работи;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА:

Antonio SEGNI, Председател на Министерския съвет,

Професор Gaetano MARTINO, Министър на външните работи;

НЕЙНО КРАЛСКО ВИСОЧЕСТВО ВЕЛИКАТА ХЕРЦОГИНЯ НА ЛЮКСЕМБУРГ:

Joseph BECH, Председател на правителството, Министър на външните работи;

Lambert SCHAUS, Посланик, ръководител на делегацията на Люксембург на Междуправителствената конференция;

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА НИДЕРЛАНДИЯ:

Joseph LUNS, Министър на външните работи,

J. LINTHORST HOMAN, Ръководител на делегацията на Нидерландия на Междуправителствената конференция,

КОИТО, след като размениха своите пълномощия, установени за валидни и съставени в надлежна форма, се договориха за следното:

ДЯЛ ПЪРВИ
ЗАДАЧИ НА ОБЩНОСТТА

ЧЛЕН 1

С настоящия договор високодоговарящите страни създават помежду си ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ (ЕВРАТОМ).

Общността има за задача да допринесе за повишаването на жизнения стандарт в държавите-членки и за развитието на отношенията с другите страни, чрез създаването на условия, необходими за бързото установяване и развитие на ядрената енергетика.

ЧЛЕН 2

За да осъществи задачата си при условията, предвидени в настоящия договор, Общността трябва:

- а) да насърчава изследователската дейност и осигурява разпространение на техническа информация;
- б) да установява единни стандарти за сигурност с цел опазване здравето на работниците и на населението и да осигурява тяхното прилагане;
- в) да улеснява инвестициите и осигурява, по-специално като насърчава начинанията на предприятията, създаването на основни съоръжения, необходими за развитието на ядрената енергетика в Общността;
- г) да осигурява за всички потребители в Общността редовно и справедливо снабдяване с руди и ядрени горива;
- д) чрез съответен контрол да гарантира ядрените материали да не бъдат отклонявани за цели, различни от онези, за които са предназначени;
- е) да упражнява правото на собственост, предоставено и по отношение на специалните дележащи се материали;
- ж) да осигурява широк търговски пласмент и достъп до най-добрите технически съоръжения, чрез създаването на общ пазар за специални материали и съоръжения, чрез свободно движение на капитали за инвестиции в областта на ядрената енергетика и чрез възможност за свободно наемане на работа за специалисти в Общността;
- з) да създава с други страни и международни организации такива отношения, които могат да насърчат напредъка в използването на ядрената енергия за мирни цели.

ЧЛЕН 3

1. Задачите, възложени на Общността, се осъществяват от следните институции:

- АСАМБЛЕЯ;
- СЪВЕТ;
- КОМИСИЯ;

- СЪД ;

Всяка институция действа в рамките на правомощията, предоставени ѝ от настоящия договор.

2. Съветът и Комисията се подпомагат от Икономически и социален комитет, който има съвещателни функции.

ДЯЛ ВТОРИ

РАЗПОРЕДБИ ЗА ПООЩРЯВАНЕ НАПРЕДЪКА В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА
ЕНЕРГЕТИКА

Глава I
РАЗВИТИЕ НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

ЧЛЕН 4

1. Комисията отговаря за насърчаването и улесняването на ядрените изследвания в държавите-членки и за тяхното допълване чрез осъществяване на програма на Общността за изследвания и обучение.
2. Дейността на Комисията в тази връзка се осъществява в областите, изброени в приложение I към настоящия договор.

Този списък може да бъде изменян от Съвета, който приема решение с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията. Последната се консултира с Научния и технически комитет, предвиден в член 134.

ЧЛЕН 5

С цел да поощри координирането на изследванията, предприети в държавите-членки и за да може да ги допълва, Комисията приканва чрез специално искане, отправено до определен получател и съобщено на съответната държава-членка или чрез публикувано общо искане, държавите-членки, лицата и предприятията да й съобщят своите програми, отнасящи се до изследванията, които тя е определила в своето искане.

След като предостави на всички заинтересовани пълната възможност да представят бележките си, Комисията може да представи мотивирано становище по всяка програма, която ѝ е била съобщена. Комисията е длъжна да представи такова становище, ако държавата лице или предприятието, което е съобщило програмата поиска това.

Посредством тези становища Комисията прави необходимото за предотвратяване на ненужното дублиране и насочва изследванията към сектори, които са недостатъчно изследвани. Комисията не може да публикува тези програми без съгласието на държавата, лицето или предприятието, което ги е съобщило.

Комисията публикува периодично списък на секторите в областта на ядрените изследвания, за които смята, че са недостатъчно изследвани.

Комисията може да обедини представители на обществени и частни изследователски центрове, както и експерти, които извършват изследвания в същата или в свързани области, с цел провеждане на взаимни консултации и обмяна на информация.

ЧЛЕН 6

За да насърчи осъществяването на изследователските програми, които са ѝ били съобщени, Комисията може:

- а) да осигури финансова помощ в рамките на изследователските договори, без да предлага субсидии;

- б) да предоставя бесплатно или срещу заплащане всякакви суровини или специални дялящи се материали, с които разполага;
- в) да предоставя на разположение на държавите-членки, лицата или предприятията бесплатно или срещу заплащане съоръжения, оборудване или експертна помощ;
- г) да поощрява съвместното финансиране от страна на заинтересовани държави-членки, лица и предприятия.

ЧЛЕН 7

Програмите на Общността за изследвания и обучение се приемат от Съвета с единодушие, по предложение на Комисията, която се консултира с Научния и технически комитет.

Тези програми се съставят за срок, не по-дълъг от пет години.

Средствата, необходими за осъществяването на тези програми, се включват ежегодно в бюджета на Общността за изследвания и инвестиции.

Комисията осигурява изпълнението на тези програми и внася ежегоден доклад в Съвета по тези въпроси.

Комисията информира периодично Икономическия и социален комитет за общите насоки на програмите на Общността за изследвания и обучение.

ЧЛЕН 8

1. След консултации с Научния и технически комитет, Комисията създава Съвместен център за ядрени изследвания.

Този център осигурява осъществяването на изследователските програми и на останалите задачи, които са му възложени от Комисията.

Той осигурява също така създаването на единна ядрена терминология и на стандартизационна система.

Той създава централно бюро за ядрени измервания.

2. Дейностите на центъра могат по географски или функционални причини да бъдат осъществявани в отделни организации.

ЧЛЕН 9

1. След получаване на становището на Икономическия и социален комитет Комисията може, в рамките на Съвместния център за ядрени изследвания да създава школи за обучение на специалисти, в частност в областите, свързани с осъществяването на проучвания на минерали, производството на ядрени материали с висока чистота, обработката на отработени ядрени горива, ядрена техника, здравеопазването и безопасността, както и на производството и използването на радиоизотопи.

Комисията определя реда и условията за провеждането на това обучение.

2. Създава се институция със статут на университет. Условията на дейността му се определят от Съвета, който взема решения с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията.

ЧЛЕН 10

Комисията може да възложи с договор осъществяването на някои части от изследователската програма на Общността на държави-членки, лица или предприятия, както и на трети страни, на международни организации или граждани на трети страни.

ЧЛЕН 11

Комисията публикува изследователските програми, посочени в членове 7, 8 и 10, а също така и редовните доклади за постигнатия напредък в тяхното осъществяване.

Глава II РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Раздел I Информация, с която Общността има право да разполага

ЧЛЕН 12

Държавите-членки, лицата и предприятията имат право по молба, отправена до Комисията, да получават неизключителни лицензии за патенти, възникнала временна закрила върху патенти, полезни модели или заявки за патенти, собственост на Общността, доколкото те са в състояние да използват ефективно изобретенията, предмет на тези патенти.

Комисията трябва да предоставя при същите условия подлицензии за патенти, възникнала временна закрила върху патенти, полезни модели или заявки за патенти, когато Общността притежава договорни лицензии, които предвиждат това право.

Комисията предоставя такива лицензии и подлицензии при условия, които се договарят с лицензополучателите, както и цялостна информация, необходима за тяхното използване. Тези условия в частност се отнасят до съответното обезщетение, и при необходимост, до правото на лицензополучателя да предоставя подлицензии на трети лица, и до задължението да счита информацията за производствена и търговска тайна.

Ако не се постигне споразумение по условията, посочени в алинея 3, лицензополучателите могат да сезират Съда, с цел да бъдат определени съответните условия.

ЧЛЕН 13

Комисията трябва да съобщава на държавите-членки, лицата и предприятията информацията, получена от Общността, която не е предмет на разпоредбите на член 12, когато тази информация е получена от нейната собствена изследователска програма или е съобщена на Комисията с правото да я използва свободно.

Въпреки това, Комисията може да подчини разкриването на такава информация на условието тя да остане поверителна и да не бъде предавана на трети лица.

Комисията не може да разкрива информация, която е била придобита при условията на ограничения за нейното използване и разпространение, информация, известна като класифицирана, освен ако не осигури спазването на тези ограничения.

Раздел II

Друга информация

- a) Разпространение по доброволен път

ЧЛЕН 14

Комисията се стреми да получи или да осигури по доброволен път съобщаването на информацията, която е от полза за осъществяването на целите на Общността, както и предоставянето на лицензии за патенти, възникнала временна закрила върху патенти, полезни модели или заявки за патенти, съдържащи такава информация.

ЧЛЕН 15

Комисията създава процедура, която държавите-членки, лицата и предприятията могат да използват като средство за обмяна на временни или крайни резултати от научни изследвания, доколкото не се касае за резултати, придобити от Общността по силата на договори за изследвания, възлагани от Комисията.

Тази процедура трябва да бъде такава, че да гарантира поверителния характер на обмена. Въпреки това, съобщените резултати могат да бъдат предоставени от Комисията на Съвместния център за ядрени изследвания, за да бъдат съхранявани като документация, без това да поражда никакви права за ползване, за които съобщилата страна не е дала съгласие.

б) Задължително съобщаване на Комисията

ЧЛЕН 16

1. Веднага след подаването в държава-членка на заявка за патент или за полезен модел, чийто предмет се отнася конкретно до ядрената област, тази държава иска съгласието на заявителя за съобщаване на съдържанието на заявката на Комисията.

Ако заявителят се съгласи, това съобщаване се извършва в рамките на три месеца от датата на подаване на заявката. Ако заявителят не е съгласен, държавата-членка в рамките на същия срок уведомява Комисията за съществуването на такава заявка.

Комисията може да поиска от държавата-членка да ѝ бъде съобщено съдържанието на заявката, за чието съществуване тя е била уведомена.

Комисията отправя такова искане в рамките на два месеца от датата на уведомяването. Всяко удължаване на този срок води до съответното удължаване на срока, предвиден в алинея б.

При получаване на такова искане от Комисията, държавата-членка е длъжна отново да поиска съгласието на заявителя за съобщаването на съдържанието на заявката. Ако заявителят се съгласи, се прави незабавно съобщаване.

Ако заявителят не се съгласи, държавата-членка въпреки това е длъжна да направи такова съобщение на Комисията в срок от осемнадесет месеца от датата, на която е била подадена заявката.

2. Държавите-членки са длъжни да уведомят Комисията, в срок от осемнадесет месеца от датата на внасянето на заявката, за съществуването на все още непубликувана заявка за патент или за полезен модел, за която считат, че макар и на пръв поглед да третира предмет, който конкретно не се отнася до ядрената област, е пряко свързан и е от съществено значение за развитието на ядрената енергетика на Общността.

По молба на Комисията, съдържанието на заявката ѝ се съобщава в срок от два месеца.

3. За да се осъществи публикуването в най-кратки срокове, държавите-членки са длъжни да сведат до минимум времетраенето на процедурата, свързана със заявките за патенти или полезни модели, отнасящи се до материята, посочена в параграфи 1 и 2, за които е било отправено искане от Комисията.

4. Комисията трябва да разглежда споменатите по-горе съобщения като поверителни. Те могат да бъдат правени само с цел документиране. Въпреки това, Комисията може да използва изобретенията, които са ѝ били съобщени със съгласието на заявителя, или в съответствие с членове 17 - 23.

5. Разпоредбите на настоящия член не се прилагат, когато споразумение, сключено с трета страна или международна организация, изключва такова съобщаване.

в) Предоставяне на лицензии чрез арбитражни решения или предоставяне на принудителна лицензия

ЧЛЕН 17

1. При липса на доброволно споразумение, могат да се предоставят не-изключителни лицензии чрез арбитражно решение или да се предоставят принудителни лицензии при условията, определени в членове 18 - 23:

а) на Общността или на съвместни предприятия, на които е предоставено това право в съответствие с член 48, по отношение на патенти, възникнала временна закрила върху патенти или полезни модели, отнасящи се до изобретения, пряко свързани с ядрени изследвания, когато предоставянето на такива лицензии е необходимо за продължаване на техните собствени изследвания или е належащо за функционирането на техните съоръжения.

По молба на Комисията тези лицензии включват правото да се разрешава на трети лица да използват изобретенията, когато те извършват работа или изпълняват поръчки за сметка на Общността или на смесени предприятия;

б) на лица или предприятия, които са подали молба до Комисията за тях относно патенти, възникнала временна закрила върху патенти или полезни модели, отнасящи се до изобретения, пряко свързани с и от съществено значение за развитието на ядрената енергетика в Общността, при условие, че всички изброени по-долу условия са изпълнени:

(i) Изминали са поне четири години от подаването на заявката за предоставяне на патент, освен в случая, когато става дума за изобретение, с предмет, свързан конкретно с ядрената област;

(ii) Изискванията, които, породени от развитието на ядрената енергетика на територията на държавата-членка, където това изобретение е защитено, съобразно концепцията на Комисията за това развитие, не са изпълнени по отношение на това изобретение;

(iii) Притежателят, след като е бил поканен да изпълни тези изисквания сам или чрез лицензополучателите, не се е съобразил с това искане;

(iv) Лицата или предприятията, които кандидатстват за лицензии, са в състояние да изпълнят ефективно тези изисквания, като използват изобретението.

Държавите-членки не могат, без предварителното искане на Комисията, да предприемат принудителни мерки, предвидени в тяхното национално законодателство, с цел да изпълнят тези изисквания, които ще ограничат предвидената закрила на изобретението.

2. Неизключителната лицензия не може да бъде предоставяна при предвидените в предходния параграф условия, ако притежателят може да установи съществуването на законни основания, и по-специално, че той не е имал достатъчно време на разположение.

3. Предоставянето на лицензия съгласно параграф 1 дава правото на пълно обезщетение, чийто размер се договаря между притежателя на патента, възникналата временна закрила върху патент или полезен модел и лицензополучателя.

4. Разпоредбите на настоящия член не засягат разпоредбите на Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост.

ЧЛЕН 18

Създава се Арбитражен комитет за целите, предвидени в настоящия раздел. Съветът назначава членовете и приема правилник на този комитет, по предложение на Съда.

Страните могат да подадат в срок от един месец от уведомяване за решенията на Арбитражния комитет до Съда апелативна жалба, която има суспензивен ефект по отношение на тези решения. Съдът свежда проверката си до формалната действителност на решението и върху тълкуването на разпоредбите на настоящия договор от Арбитражния комитет.

Окончателните решения на Арбитражния комитет имат сила на присъдено нещо по отношение на страните по делото. Те подлежат на принудително изпълнение при условията, предвидени в член 164.

ЧЛЕН 19

Когато при липса на доброволно споразумение Комисията възнамерява да осигури предоставянето на лицензии в един от случаите, предвидени в член 17, тя уведомява за своето намерение притежателя на патента, възникнала временна закрила върху патент или полезен модел или заявка за предоставяне на патент и посочва в това съобщение името на молителя и обхвата на лицензията.

ЧЛЕН 20

Притежателят може в едномесечен срок от получаване на съобщението, посочено в член 19, да предложи на Комисията, и при необходимост на молителя, да сключат арбитражно споразумение с цел да сезират Арбитражния комитет.

Ако Комисията или молителят откажат да сключат такова споразумение, Комисията не може да изиска от съответната държава или от компетентните ѝ органи да предоставят лицензия или да действат за предоставянето му.

Ако Арбитражният комитет, който е сезиран с арбитражното споразумение установи, че искането на Комисията е в съответствие с разпоредбите на член 17, той приема мотивирано решение, с което предоставя лицензия на молителя, уточнява условията за предоставяне на лиценза и възнаграждението за това, доколкото страните не са постигнали съгласие по тези въпроси.

ЧЛЕН 21

Ако притежателят не предложи да се сезира Арбитражния комитет, Комисията може да изиска от съответната държава-членка или от компетентните ѝ органи да предоставят лицензия или да съдейства за предоставянето му.

Ако държавата-членка или компетентните органи, след като са изслушали притежателя, считат, че условията на член 17 не са изпълнени, те уведомяват Комисията за своя отказ да предоставят лицензия или да съдействат за нейното предоставяне.

Ако те откажат да предоставят лицензия или да съдействат за предоставянето ѝ, или ако в срок от четири месеца от датата на искането не представят никакво обяснение относно предоставянето на лицензия, Комисията има на разположение два месеца, за да сезира Съда.

Притежателят трябва да бъде изслушан при разглеждането на делото пред Съда. Ако решението на Съда постанови, че условията на член 17 са били изпълнени, заинтересованата държава-членка или компетентните ѝ органи са длъжни да предприемат такива мерки, каквито може да изисква изпълнението на това решение.

ЧЛЕН 22

1. Ако притежателят на патент, възникнала временна закрила върху патент или полезен модел и лицензополучателят не могат да се споразумеят относно размера на възнаграждението, заинтересованите страни могат да сключат арбитражно споразумение с цел да сезират Арбитражния комитет.

С това страните се отказват от правото да започнат съдебни процедури, с изключение на предвидените в член 18.

2. Ако лицензополучателят откаже да сключи арбитражно споразумение, лицензията, която му е била предоставена, се счита за нищожна. Ако притежателят на патента откаже да сключи арбитражно споразумение, обезщетението, посочено в настоящия член, се определя от компетентните национални органи.

ЧЛЕН 23

След изтичането на една година решенията на Арбитражния комитет или на компетентните национални органи могат, ако са налице нови факти, които да оправдават това, да бъдат преразгледани по отношение на условията на лицензията.

Преразглеждането се извършва от органа, взел решението.

Раздел III Разпоредби за секретност

ЧЛЕН 24

Информацията, която Общността придобива в резултат на изпълнението на нейната изследователска програма, и чието разкриване може да увреди отбранителните интереси на една или повече държави-членки е обект на режим на секретност в съответствие със следващите разпоредби.

1. Съветът по предложение на Комисията приема регламент за сигурност, който като се отчитат разпоредбите на настоящия член, определя различни приложими режими на секретност и мерки за сигурност, съответстващи за всеки от тях.

2. Когато Комисията счита, че разкриването на някаква информация може да увреди на интересите, свързани с отбраната на една или повече държави, тя трябва да приложи временно по отношение на тази информация режим на секретност, който се изисква за конкретния случай от регламента за сигурност.

Тя съобщава незабавно тази информация на държавите-членки, които са длъжни да осигурят временно секретността ѝ при същите условия.

Държавите-членки информират Комисията в срок от три месеца дали желаят да запазят временно прилагания режим, да го заменят с друг или да премахнат режима на секретност за информацията.

След изтичането на срока се прилага най-строгият от исканите режими. Комисията уведомява държавите-членки за това.

По искане на Комисията или на държава-членка Съветът може, като взема решенията единодушно, по всяко време да приложи друг режим или да разсекрети информацията. Съветът взема становището на Комисията преди да се произнесе по искане на държава-членка.

3. Разпоредбите на членове 12 и 13 не се прилагат по отношение на информация, обект на режим на секретност.

Въпреки това, при условие че са спазени съответните мерки за сигурност,

а) информацията, посочена в членове 12 и 13, може да бъде съобщавана от Комисията;

(i) на съвместно предприятие;

(ii) на лице или предприятие, освен на съвместно предприятие, посредством държавата-членка, на чиято територия това лице или предприятие извършва дейността си;

б) информацията, посочена в член 13, може да бъде съобщавана от държава-членка на лице или предприятие, освен на съвместно предприятие, което извършва

дейността си на територията на тази държава при условие, че Комисията е уведомена за извършването на такова съобщение;

в) всяка държава-членка има правото да изиска от Комисията да ѝ бъде предоставена лицензия в съответствие с член 12, за да бъдат удовлетворени нуждите на тази държава или на лице или предприятие, което извършва дейността си на нейна територия.

ЧЛЕН 25

1. Държавата-членка, която съобщава за съществуването или съдържанието на заявка за патент или полезен модел, отнасящ се до предмет, посочен в член 16, параграфи 1 или 2, уведомява, когато е целесъобразно, за необходимостта да бъде приложен режим на секретност, който тя посочва от съображения, свързани с отбраната, като в същото време уточнява възможната продължителност на този режим.

Комисията изпраща на другите държави-членки всички приети съобщения в съответствие с предходната алинея. Комисията и държавите-членки са длъжни да спазват мерките, които съгласно регламента за сигурност, налага режимът за секретност, изискван от държавата на произход.

2. Комисията може също така да изпраща тези съобщения на съвместните предприятия или чрез държава-членка на лице или предприятие, което не е съвместно и осъществява дейността си на територията на тази държава.

Изобретенията, които се споменават в заявките, посочени в параграф 1, могат да бъдат използвани само със съгласието на заявителя, или в съответствие с разпоредбите на членове 17 - 23.

Съобщенията и, при необходимост, използването, посочени в настоящия параграф, са обект на мерките, които налага режимът за секретност, изискван от държавата на произход, съгласно регламента за сигурност. Съобщенията във всички случаи подлежат на даването на съгласие на държавата на произход. Отказът за съобщаване и използване може да се мотивира само от съображения, свързани с отбраната.

3. По искане на Комисията или на държава-членка Съветът може, като приема решения с единодушие, по всяко време да приложи друг режим или да разсекрети информацията. Съветът получава становището на Комисията преди да се произнесе по искане на държава-членка.

ЧЛЕН 26

1. Когато информацията, която е предмет на патенти, заявки за патенти, възникнала временна закрила върху патенти, полезни модели или заявки за полезни модели е била засекретена в съответствие с членове 24 и 25, държавите, които са поискали прилагането на този режим, не могат да отказват разрешение съответните заявки да бъдат подавани в други държави-членки.

Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да опази секретността на тези права и заявки, в съответствие с процедурата, предвидена в националните закони и подзаконови разпоредби.

2. Заявки, отнасящи се до засекретена информация съгласно член 24 могат да бъдат подавани извън държавите-членки само с единодушното съгласие на последните. Ако държавите-членки не изразят своето становище, тяхното съгласие се счита за получено след изтичане на шест месеца от датата, на която информацията е била съобщена на държавите-членки от страна на Комисията.

ЧЛЕН 27

Обезщетението за вреди, претърпени от молителя в резултат на засекретяването по съображения, свързани с отбраната, се урежда от разпоредбите на националните законодателства на държавите-членки и е задължение на държавата, която е поискала засекретяването или която е предизвикала повишаване степента на секретност или продължаването ѝ, или забрана за подаване на молби извън Общността.

Когато няколко държави-членки са предизвикали повишаване степента на секретност или продължаването ѝ или забрана за подаване на молби извън рамките на Общността, те са солидарно отговорни за компенсирането на всички вреди, произтичащи от техните действия.

Общността не може да претендира за каквито и да било обезщетения по настоящия член.

Раздел IV Специални разпоредби

ЧЛЕН 28

Когато в резултат на съобщаването им на Комисията непубликуваните заявки за патенти или полезни модели, или за патенти или полезни модели, засекретени по съображения, свързани с отбраната, се използват неправомерно или станат известни на трето лице, което няма право да ги узнава, Общността е длъжна да компенсира вредите, претърпени от заинтересованото лице.

Без да се накърняват правата ѝ спрямо лицето, отговорно за вредата, Общността, доколкото е възстановила вредата, встъпва в правата на заинтересованите лица при упражняване на правото им на иск спрямо трети лица. Това не засяга правото на Общността да предприема действия срещу лицето, отговорно за вредата.

ЧЛЕН 29

Когато едно споразумение или договор за обмен на научна или промишлена информация в ядрената област между държава-членка, лице или предприятие от една страна и трета страна, международна организация или гражданин на трета страна от друга, изисква подписване от държавата-членка, която действа в рамките на суверенитета си, то се сключва от Комисията.

При спазване на разпоредбите на членове 103 и 104 Комисията може да разреши на държава-членка, лице или предприятие да сключват такива споразумения при условия, каквито смята за подходящи.

Глава III ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И БЕЗОПАСНОСТ

ЧЛЕН 30

В Общността са установени основни стандарти за опазване здравето на населението и на работещите срещу опасностите, произтичащи от йонизиращите лъчения.

Изразът „основни стандарти” означава:

- а) максимално допустими дози с достатъчна безопасност;
- б) максимално допустими дози на облъчване и замърсяване;
- в) основни принципи, регулиращи медицинското наблюдение за работещите.

ЧЛЕН 31

Основните стандарти се изготвят от Комисията, след като тя е получила становището на група лица, определени от Научния и технически комитет измежду научни експерти, и в частност експерти по обществено здраве в държавите-членки. Комисията иска становището на Икономическия и социален комитет относно така изготвените основни стандарти.

След консултации с Асамблеята, Съветът, с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, която му изпраща становищата на тези комитети, получени от нея, установява основните стандарти.

ЧЛЕН 32

По искане на Комисията или на държава-членка основните стандарти могат да бъдат преразгледани или допълвани, в съответствие с процедурата, определена в член 31. Комисията е длъжна да разгледа всяко искане, съставено от държава-членка.

ЧЛЕН 33

Всяка държава-членка приема съответните закони, подзаконови и административни разпоредби, за да осигури спазването на основните стандарти и взема необходимите мерки във връзка с обучението, образованието и професионалната квалификация.

Комисията отправя съответни препоръки за хармонизиране на разпоредбите, приложими от държавите-членки в тази област.

За тази цел държавите-членки са длъжни да съобщят на Комисията разпоредбите, които се прилагат към датата на влизането в сила на настоящия договор, както и всякакви последващи проекторазпоредби от същия характер.

Всички препоръки на Общността, които се отнасят до проекторазпоредбите, трябва да се изготвят в срок от три месеца от датата, на която тези проекторазпоредби са били съобщени.

ЧЛЕН 34

Всяка държава-членка, на чиято територия трябва да се проведат особено опасни опити, е длъжна да вземе допълнителни мерки за опазване на здравето и безопасността, за които получава предварително становището на Комисията. Официалното съгласие на Комисията се иска, когато резултатите от тези опити биха могли да засегнат териториите на останалите държави-членки.

ЧЛЕН 35

Всяка държава-членка създава необходимите съоръжения за осъществяването на постоянно наблюдение на нивото на радиоактивността във въздуха, водата и почвата и да осигури спазването на основните стандарти. Комисията има право на достъп до тези съоръжения; тя може да проверява тяхното функциониране и ефективност.

ЧЛЕН 36

Компетентните органи периодично предоставят информация относно проверките, посочени в член 35, на Комисията, така че тя да бъде информирана за нивото на радиоактивност, която може да окаже влияние върху населението.

ЧЛЕН 37

Всяка държава-членка е длъжна да предоставя на Комисията такива общи данни, които се отнасят до всеки план за изхвърляне на радиоактивни отпадъци под каквато и да е форма, което ще позволи да се определи дали осъществяването на такъв план може да предизвика радиоактивно замърсяване на водата, почвата и въздушното пространство на друга държава-членка.

Комисията, след като се консултира с групата експерти, посочена в член 31, предоставя своето становище в срок от шест месеца.

ЧЛЕН 38

Комисията отправя препоръки до държавите-членки относно нивото на радиоактивност във въздуха, водата и почвата.

В спешни случаи Комисията приема директива, която изисква от съответната държава-членка да вземе в срок, посочен от Комисията, всички необходими мерки за предотвратяване превишаването на основни стандарти и осигуряване спазването на разпоредбите.

Ако въпросната държава не спази директивата на Комисията в определения срок, Комисията или която и да е заинтересована държава-членка може незабавно, като изключение от разпоредбите на членове 141 и 142 да сезира незабавно Съда.

ЧЛЕН 39

Комисията създава в рамките на Обединения център за ядрени изследвания, веднага след неговото учредяване, секция за документация и за проучване на въпроси, свързани със здравето и безопасността.

Тази секция в частност има за задача да събира документация и информация, посочена в членове 33, 36 и 37 и да подпомага Комисията при осъществяването на задачите, възложени ѝ от настоящата глава.

Глава IV ИНВЕСТИЦИИ

ЧЛЕН 40

С цел да се стимулира инициативата на лицата и предприятията и да се улесни координираното развитие на техните инвестиции в ядрената област Комисията периодично публикува примерни програми, посочващи в частност целите пред производството на ядрена енергия и всички видове инвестиции, необходими за тяхното постигане.

Комисията получава становището на Икономическия и социален комитет относно тези програми преди тяхното публикуване.

ЧЛЕН 41

Лицата и предприятията, които участват в промишлените дейности, изброени в приложение II към настоящия договор, са длъжни да съобщят на Комисията инвестиционните проекти, отнасящи се до нови съоръжения, а също и замените или преобразуванията, които отговарят на критериите, по отношение на вида и размера, определени от Съвета, по предложение на Комисията.

Списъкът на промишлените дейности, посочени по-горе може да бъде изменян от Съвета с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, която преди това получава становището на Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН 42

Проектите, посочени в член 41, трябва да се съобщават на Комисията, а за информационни цели – на заинтересованата държава-членка, не по-късно от три месеца преди сключването на първите договори с доставчиците или, ако работата се осъществява от предприятието с негови собствени средства – три месеца преди началото на работата.

Съветът може, по предложение на Комисията, да изменя този срок.

ЧЛЕН 43

Комисията обсъжда с лицата или предприятията всички аспекти на инвестиционните проекти, които се отнасят до целите на настоящия договор.

Тя съобщава становището си на заинтересованата държава-членка.

ЧЛЕН 44

Комисията може, със съгласието на заинтересованите държави-членки, лица и предприятия да публикува всички инвестиционни проекти, които са ѝ били съобщени.

Глава V СЪВМЕСТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

ЧЛЕН 45

Предприятия, които са от съществено значение за развитието на ядрената промишленост в Общността могат да бъдат създавани като съвместни предприятия по смисъла на настоящия договор, в съответствие със следващите членове.

ЧЛЕН 46

1. Всеки проект за създаване на съвместно предприятие, независимо от това дали произхожда от Комисията, от държава-членка или от друг източник, подлежи на проучване от Комисията.

За тази цел Комисията получава становищата на държавите-членки и на всеки публичен или частен орган, който, по нейно мнение би могъл да ѝ даде полезен съвет.

2. Комисията изпраща на Съвета всеки проект за съвместно предприятие заедно с мотивирано становище.

Ако Комисията представи положително становище относно необходимостта от предложеното съвместно предприятие, тя внася в Съвета предложения, отнасящи се до:

- а) мястото на изграждане на предприятието;
- б) устава;
- в) обем и график за финансиране;
- г) възможно участие от страна на Общността във финансирането на съвместното предприятие;
- д) възможно участие на трета страна, международна организация или гражданин на трета страна във финансирането или управлението на съвместното предприятие;
- е) предоставяне на едно или повече от предимствата, посочени в приложение III към настоящия договор.

Комисията прилага подробен доклад относно проекта като цяло.

ЧЛЕН 47

Съветът, сезиран от Комисията, може да поиска от последната да му предостави такава допълнителна информация или да осъществи такива по-нататъшни проучвания, каквито Съветът сметне за необходими.

Ако Съветът, който приема решение с квалифицирано мнозинство, счита че проектът, изпратен му от Комисията с отрицателно становище трябва въпреки това да бъде осъществен, Комисията е длъжна да изпрати на Съвета предложенията и подробния доклад, посочен в член 46.

Когато становището на Комисията е положително или в случая, посочен в предходната алинея, Съветът приема решения с квалифицирано мнозинство по всяко от предложенията на Комисията.

Съветът взема решение с единодушие във връзка с:

- а) участието на Общността във финансирането на съвместно предприятие;
- б) участие на трета страна, международна организация или гражданин на трета страна във финансирането или в управлението на съвместното предприятие.

ЧЛЕН 48

Съветът може, по предложение на Комисията с единодушие да реши по отношение на всяко от съвместните предприятия да бъде приложено някое или всички предимства, посочени в приложение III към настоящия договор; всяка държава-членка от своя страна е длъжна да осигури предоставянето на тези предимства.

Съветът може, в съответствие със същата процедура, да определи условията, на които подлежи предоставянето на тези предимства.

ЧЛЕН 49

Съвместните предприятия се учредяват с решение на Съвета.

Всяко съвместно предприятие е юридическо лице.

Във всяка държава-членка то притежава най-широката правоспособност и дееспособност, която се предоставя на юридическите лица съгласно съответното национално законодателство; в частност, то може да придобива и да се разпорежда с движима и недвижима собственост и да бъде страна по съдебни дела.

Освен ако не е предвидено друго в настоящия договор или в устава му, всяко съвместно предприятие е подчинено на правилата, които се прилагат по отношение на промишлените и търговски предприятия; уставът може субсидиарно да се позовава на националното законодателство на държавите-членки.

Освен в случаите, когато са предоставени компетенции на Съда, в съответствие с настоящия договор споровете, които касаят съвместни предприятия, се решават от съответните компетентни национални съдилища.

ЧЛЕН 50

Когато е необходимо уставите на съвместните предприятия се изменят в съответствие със специалните разпоредби, които те предвиждат за тази цел.

Въпреки това тези изменения не могат да влязат в сила, докато не бъдат одобрени от Съвета в съответствие с процедурата, предвидена в член 47, по предложение на Комисията.

ЧЛЕН 51

Комисията е отговорна за изпълнението на всички решения на Съвета, отнасящи се до учредяването на съвместните предприятия, докато бъдат създадени органите, отговорни за функционирането на тези предприятия.

Глава VI СНАБДЯВАНЕ

ЧЛЕН 52

1. Снабдяването с руди, суровини и специални дележи се материали се осъществява в съответствие с разпоредбите на настоящата глава, съгласно принципа за равен достъп до ресурсите и осъществяването на обща политика за снабдяване.

2. За тази цел и при условията, предвидени в настоящата глава:

а) се забраняват всички действия, които имат за цел да осигурят привилегирована позиция за някои от потребителите;

б) създава се Агенция, която има право на избор спрямо руди, суровини и специални дележи се материали, произведени на територията на държавите-членки, както и изключителното право да сключва договори, отнасящи се до доставка на руди, суровини и специални дележи се материали, които идват от или извън Общността.

Агенцията не може при никакви условия да дискриминира потребителите на основание начина, по който те възнамеряват да използват исканите доставки, освен ако използването е незаконно или се установи, че противоречи на условията, наложени от доставчиците извън Общността по отношение на въпросните доставки.

Раздел I АГЕНЦИЯ

ЧЛЕН 53

Агенцията се намира под контрола на Комисията, която приема директиви, чийто адресат е Агенцията, притежава право на вето върху нейните решения и назначава нейния генерален и заместник-генерален директор.

Всяко действие на Агенцията, изрично или мълчаливо, при осъществяване на нейното право на избор или на изключителното ѝ право да сключва договори за доставка, може да бъде оспорвано от заинтересованите страни пред Комисията, която взема решение в срок от един месец.

ЧЛЕН 54

Агенцията е юридическо лице и притежава финансова самостоятелност.

Съветът приема устава на Агенцията с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията.

Уставът може да бъде изменен в съответствие със същата процедура.

Уставът определя капитала на Агенцията и реда и условията, при които се извършва записването му. По-голямата част от капитала винаги трябва да принадлежи на Общността и на държавите-членки. Вноските в капитала се определят по общо съгласие между държавите-членки.

Правилата за търговското управление на дейността на Агенцията се определят в устава. Той може също да предвижда такса върху сделките, която да покрива разходите по дейността на Агенцията.

ЧЛЕН 55

Държавите-членки съобщават или правят необходимото за съобщаването в Агенцията на цялата информация, необходима за упражняване на правото ѝ на избор и изключителното ѝ право да сключва договори за доставка.

ЧЛЕН 56

Държавите-членки гарантират свободното упражняване на функциите на Агенцията на техните територии.

Те могат да създадат един или повече органи, оправомощени да представляват при отношенията им с Агенцията производителите и потребителите от неевропейски територии, намиращи се под тяхната юрисдикция.

Раздел II

Руди, суровини и специални дялящи се материали с произход от Общността

ЧЛЕН 57

1. Правото на избор от страна на Агенцията обхваща:
 - а) придобиване на право на ползване и употреба на материали, притежавани от Общността, при условията на глава VIII;
 - б) придобиване на право на собственост във всички други случаи.
2. Агенцията осъществява правото си на избор, като сключва договори с производителите на руди, суровини и специални дялящи се материали.

При спазване на разпоредбите на членове 58, 62 и 63 всеки производител е длъжен да предложи на Агенцията руди, суровини или специални дялящи се материали, които произвежда на територията на държавите-членки, преди те да бъдат използвани, прехвърлени или складирани.

ЧЛЕН 58

Когато производителят осъществява няколко етапа от производството - от добиването на рудата до производството на метала включително, той може да предложи продукта на Агенцията на етапа от производството, който избере.

Същото се прилага за две или повече свързани предприятия, когато тази свързаност е била надлежно съобщена на Комисията и обсъдена от нея в съответствие с процедурата, предвидена в членове 43 и 44.

ЧЛЕН 59

Ако Агенцията не упражни правото си на избор по отношение на цялата или на част от продукцията, производителят:

а) може, като използва собствени средства или въз основа на договор, да преработи или да направи необходимото за преработването на рудите, суровините и специалните дялящи се материали, при условие, че той предложи на Агенцията продукта от тази преработка;

б) има право с решение на Комисията да продаде наличната си продукция извън Общността, при положение, че условията, които предлага не са по-благоприятни от тези, които преди това е предложил на Агенцията. От друга страна, износът на специални дялящи се материали може да се извършва само от Агенцията в съответствие с разпоредбите на член 62.

Комисията не може да предостави такова разрешение, ако получателите на доставките не предлагат всички гаранции, че общите интереси на Общността ще бъдат защитени, или ако условията на тези договори противоречат на целите на настоящия договор.

ЧЛЕН 60

Потенциалните потребители уведомяват периодично Агенцията за нуждите си от доставки, като посочват количествата, физичните и химични свойства, мястото на произхода им, употребата, графика на доставките и ценовите условия, които следва да съставляват условията на договора за доставка, който те желаят да сключат.

По същия начин производителите информират Агенцията за офертите, които са в състояние да представят, като посочат всички данни и в частност срока на договорите необходими, за да могат да изготвят производствените си програми. Срокът на тези договори не може да бъде по-дълъг от десет години, освен по споразумение с Комисията.

Агенцията информира всички потенциални потребители за офертите и обема на поръчките, които е получила и ги приканва да направят поръчките си в определен срок.

Когато Агенцията получи всички поръчки, тя съобщава условията, при които може да ги изпълни.

Ако Агенцията не може да изпълни изцяло всички получени поръчки, тя разпределя доставките пропорционално на поръчките, отнасящи се до всяка оферта при спазване на разпоредбите на членове 68 и 69.

Редът и условията за балансиране между търсенето и предлагането се определят от правила на Агенцията, които изискват одобрението на Комисията.

ЧЛЕН 61

Агенцията се задължава да изпълнява всички поръчки, освен ако законови или материални пречки възпрепятстват изпълнението на тези поръчки.

При сключването на договор Агенцията може, като спазва разпоредбите на член 52, да поиска от потребителите да направят съответни авансови плащания или като гаранция, или с оглед улесняване изпълнението на самите дългосрочни задължения на Агенцията към производителите, необходими за изпълнението на поръчката.

ЧЛЕН 62

1. Агенцията упражнява правото си на избор по отношение на специалните делящи се материали, произведени на териториите на държавите-членки с цел:

а) да задоволи търсенето от страна на потребителите от Общността в съответствие с член 60; или

б) сама да складира тези материали; или

в) да изнася тези материали с разрешение на Комисията, която спазва разпоредбите на член 59б, алинея 2.

2. Въпреки това, докато продължават да бъдат регулирани от разпоредбите на глава VII, тези материали, както и отпадъци, които могат да бъдат използвани, се оставят във владение на производителя:

а) за да ги складира с разрешение на Агенцията; или

б) да ги използва в рамките на своите собствени нужди; или

в) да ги предостави на предприятия от Общността, в рамките на техните нужди, когато за осъществяване на програма, надлежно съобщена на Комисията, тези предприятия имат пряка връзка с производителя, която няма нито за цел, нито като резултат ограничаване на производството, техническо развитие, инвестиране или неправомерно създаване на неравностойно положение между потребителите в Общността.

3. Разпоредбите на член 89, параграф 1, буква а) се прилагат за специалните делящи се материали, които са произведени на териториите на държавите-членки, и спрямо които Агенцията не е осъществила правото си на избор.

ЧЛЕН 63

Рудите, суровините и специалните делящи се материали, произведени от съвместни предприятия, се разпределят между потребителите в съответствие с правилата, предвидени в уставите или договорите на тези предприятия.

Раздел III

Руди, суровини и специални дялящи се материали с произход извън Общността

ЧЛЕН 64

Агенцията, като действа, когато е необходимо, в съответствие със сключените споразумения между Общността и трета страна или международна организация, има изключителното право при спазване на изключенията, предвидени в настоящия договор, да сключва споразумения или договори, чиято основна цел е доставката на руди, суровини или специални дялящи се материали с произход извън Общността.

ЧЛЕН 65

Член 60 се прилага за заявленията на потребителите и договорите между потребителите и Агенцията, отнасящи се до доставката на руди, суровини или специални дялящи се материали с произход извън Общността.

Въпреки това, Агенцията може да вземе решение относно географския произход на доставките, при положение че тя осигурява на потребителя условия, които са поне толкова благоприятни, колкото посочените в поръчката.

ЧЛЕН 66

Ако Комисията, по молба на заинтересованите потребители установи, че Агенцията не е в състояние да достави в разумен срок всички или част от заявените доставки, или че тя може да направи това само при изключително високи цени, потребителите имат право да сключват пряко договори, отнасящи се до доставки с произход извън Общността, при условие че договорите, в главните им аспекти, отговарят на условията, посочени в техните поръчки.

Това право се предоставя за срок от една година; неговият срок може да се поднови, при условие че положението, което обосновава неговото предоставяне, продължава да съществува.

Потребителите, които се ползват от правото, предвидено в настоящия член, са длъжни да съобщават на Комисията преките договори, които възнамеряват да сключат. Комисията може в срок от един месец да възрази срещу сключването на тези договори ако те противоречат на целите на настоящия договор.

Раздел IV

Цени

ЧЛЕН 67

Освен в случаите, когато са предвидени изключения в настоящия договор, цените се определят в резултат на балансиране между търсенето и предлагането, така както е предвидено в член 60; националните законодателства на държавите-членки не могат да противоречат на тези разпоредби.

ЧЛЕН 68

Забраняват се практиките на ценообразуване, които биха имали за цел да осигурят привилегирована позиция на някои потребители в нарушение на принципа за равен достъп, предвиден в разпоредбите на настоящата глава.

Ако Агенцията установи, че такива практики се прилагат, тя уведомява Комисията за това.

Комисията може, ако приеме констатациите за основателни, да определи отново за спорните оферти цени в размер, съвместим с принципа за равен достъп.

ЧЛЕН 69

Съветът може да определя цените, като приема решение с единодушие, по предложение на Комисията.

Когато Агенцията, в съответствие с член 60, определя условията, при които могат да бъдат изпълнени поръчките, тя може да предложи на потребителите, които са направили поръчка, да бъдат уеднаквени цените.

Раздел V

Разпоредби относно политиката на снабдяване

ЧЛЕН 70

В рамките, предвидени от бюджета на Общността, Комисията може, при определени от нея условия да окаже финансова подкрепа на програмите за проучвания на териториите на държавите-членки.

Комисията може да отправя препоръки до държавите-членки с оглед на развитието на проучванията и експлоатацията на рудните находища.

Държавите-членки са длъжни да внасят ежегодно в Комисията доклад за развитието на проучванията и производството, възможните резерви и инвестициите в минното дело, които са били направени или планирани на техните територии. Докладите се внасят в Съвета заедно със становището на Комисията, в което се посочват по-конкретно действията, които са били предприети от държавите-членки във връзка с препоръките, отправени до тях в съответствие с предходната алинея.

Ако след като е бил сезиран от Комисията, Съветът установи с квалифицирано мнозинство, че макар перспективите за добива да изглеждат икономически обосновани в дългосрочен план, осъществените проучвания и експлоатацията на мините продължават да бъдат пазарно неадекватни, съответната държава-членка, докато не е преодоляла тази ситуация, ще се счита, че се е отказала както за себе си, така и за своите граждани от правото на равен достъп до други източници за снабдяване в Общността.

ЧЛЕН 71

Комисията отправя всякакви подходящи препоръки до държавите-членки относно данъчните разпоредби или тези, отнасящи се до минното дело.

ЧЛЕН 72

Агенцията може да създаде необходимите търговски запаси от материала, който е в наличност в или извън Общността, за да улесни снабдяването или текущите доставки на Общността.

Комисията може, когато е необходимо, да реши да създаде запаси за извънредни ситуации. Редът и условията на финансиране за създаването на такива запаси се одобрява от Съвета, който взема решение с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията.

Раздел VI Специални разпоредби

ЧЛЕН 73

Когато споразумение или договор между държава-членка, лице или предприятие, от една страна и трета страна, международна организация или гражданин на трета страна, от друга, предвижда наред с другото доставка на стоки, които попадат в обхвата на компетентността на Агенцията, е необходимо предварителното съгласие от Комисията за сключването или за подновяването на това споразумение или договор относно доставката на продуктите.

ЧЛЕН 74

Комисията може да изключва прилагането на разпоредбите на настоящата глава по отношение на прехвърлянето, вноса или износа на малки количества руди, суровини или специални дялящи се материали, които обикновено се използват в изследванията. Агенцията се уведомява за всяко прехвърляне, внос или износ, осъществявано по силата на тази разпоредба.

ЧЛЕН 75

Разпоредбите на настоящата глава не се прилагат за задължения, свързани с обработката, преработването или получаването на руди, суровини или специални дялящи се материали, които са поети от:

- а) няколко лица или предприятия, когато материалът следва да бъде върнат на лицето или предприятието, след като е бил обработен, преработен или получен; или
- б) лице или предприятие, международна организация, гражданин на трета страна, когато материалът е бил обработен, преработен или получен извън Общността, и впоследствие е бил върнат на съответното лице или организация; или
- в) лице или предприятие, международна организация, гражданин на трета страна, когато материалът е бил обработен, преработен или получен в Общността и впоследствие е бил върнат или на първоначалната организация, или на гражданин, или на друг получател, който по подобен начин се намира извън Общността и е бил посочен от тази организация или гражданин.

Въпреки това заинтересованите лица или предприятия трябва да уведомяват Агенцията за съществуването на такива задължения, а веднага след подписването на договорите – за количеството на материала, който е предмет на тези движения. Комисията може да предотврати изпълнението на задълженията, посочени в буква б), ако счита че преработването или получаването не могат да се осъществят ефективно и безопасно без претърпяване на загуба на материал във вреда на Общността.

Материалите, за които се отнасят задължения са обект на териториите на държавите-членки на контролни мерки, предвидени в глава VII. Въпреки това, разпоредбите на глава VIII не се прилагат спрямо специалните дялящи се материали, за които се отнасят задълженията, посочени в буква в).

ЧЛЕН 76

По инициатива на държава-членка или на Комисията и в частност, когато непредвидени обстоятелства създават ситуация на всеобщ недостиг, Съветът може с единодушие, по предложение на Комисията и след като се консултира с Асамблеята, да измени разпоредбите на настоящата глава. Комисията е длъжна да проучва всяко искане, направено от държава-членка.

Седем години след влизането в сила на настоящия договор, Съветът може да потвърди тези разпоредби в тяхната цялост. При липса на потвърждение се приемат нови разпоредби, свързани с предмета на настоящата глава, в съответствие с процедурата, предвидена в предходната алинея.

Глава VII КОНТРОЛ НА БЕЗОПАСНОСТТА

ЧЛЕН 77

В съответствие с разпоредбите на тази глава Комисията трябва да се увери, че на територията на държавите-членки:

- а) не се отклоняват рудите, ресурсите и специалните дялящи се материали от предназначенията им употреба, така както е декларирана от потребителите;
- б) се изпълняват разпоредбите, отнасящи се до снабдяването и всички специални задължения, свързани с контрола, поети от Общността съгласно споразумение, сключено с трета държава или международна организация.

ЧЛЕН 78

Всеки, който създава или работи със съоръжения за производство, отделяне или друго използване на суровини или на специални дялящи се материали, или за обработка на отработени ядрени горива, е длъжен да декларира пред Комисията основните технически характеристики на съоръженията, доколкото съществуването на информация за тези характеристики е необходима за постигането на целите, предвидени в член 77.

Комисията трябва да одобри технологиите, които се използват за химическа обработка на отработените материали, доколкото това е необходимо за осъществяването на целите, предвидени в член 77.

ЧЛЕН 79

Комисията изисква съхраняването на производствените документи и тяхното представяне с цел да се даде възможност за отчитане на рудите, суровините и специалните дялящи се материали, които са били използвани или произведени.

Същото изискване се прилага и в случай на транспортиране на суровини и на специалните дележащи се материали.

Онези, за които се отнасят тези изисквания, уведомяват органите на съответната държава-членка за всички съобщения, които правят до Комисията, в съответствие с член 78 и с алинея 1 от настоящия член.

Характерът и обхватът на изискванията, посочени в алинея 1 от настоящия член, се определят в регламент, изготвен от Комисията и одобрен от Съвета.

ЧЛЕН 80

Комисията може да изисква всеки излишък на специални дележащи се материали, оползотворени или добити като странични продукти, които не се използват, или не са готови за ползване, да бъдат поставени на склад в Агенцията или в други складове, които са или могат да бъдат контролирани от Комисията.

Специалните дележащи се материали, депонирани по този начин, трябва да се върнат незабавно на заинтересованите лица, по тяхно искане.

ЧЛЕН 81

Комисията може да изпрати инспектори на териториите на държавите-членки. Преди изпращането на инспектор с неговата първа мисия на територията на държава-членка, Комисията се консултира със съответната държава; тази консултация следва да бъде достатъчна, с оглед всички бъдещи мисии на този инспектор.

При предоставянето на документ, удостоверяващ това им качество, инспекторите имат по всяко време достъп до всички места и данни и до всички лица, които поради своята професия боравят с материали, оборудване или съоръжения, които подлежат на предвидения в настоящата глава контрол, доколкото това е необходимо за контрола на рудите, суровините и специалните дележащи се материали, и за да се гарантира спазването на разпоредбите на член 77. Ако заинтересована държава поиска това, назначените от Комисията инспектори се придружават от представители на органите на тази държава, при условие че инспекторите не са забавяни или възпрепятствани поради това при осъществяването на техните задължения.

Ако при осъществяването на контрола се срещне съпротива, Комисията е длъжна да поиска от председателя на Съда да приеме разпореждане, чрез което да се гарантира, че контролът ще се извърши принудително. Председателят на Съда се произнася в тридневен срок

Ако забавянето създава опасност, самата Комисия може да издаде писмено разпореждане под формата на решение да се пристъпи към извършването на контрола. Това разпореждане се представя незабавно на председателя на Съда за последващо одобрение.

След издаване на разпореждането или решението органите на съответната държава осигуряват достъпа на инспекторите до местата, посочени в разпореждането или решението.

ЧЛЕН 82

Инспекторите се назначават от Комисията.

Те отговарят за получаването и проверката на документите, посочени в член 79. Те докладват за всяко нарушение на Комисията.

Комисията може да приеме директива, която призовава съответната държава-членка да предприеме в срока, определен от Комисията, всички необходими мерки, за да се прекрати установеното нарушение; тя информира Съвета за това.

Ако държава-членка не се съобрази с директивата на Комисията в определения срок, Комисията или всяка друга заинтересована държава-членка могат, като изключение от членове 141 и 142, да сезират незабавно Съда.

ЧЛЕН 83

1. В случай на нарушение от страна на лица или предприятия на задълженията, наложени им в настоящата глава, Комисията може да налага санкции спрямо тези лица или предприятия.

Тези санкции по реда на тяхната строгост са:

- а) предупреждение;
- б) отмяна на специални предимства като финансова или техническа помощ;
- в) поставяне на предприятието за срок, не по-дълъг от четири месеца под управлението на лице или съвет, определен с общо съгласие между Комисията и държавата, под чиято юрисдикция попада предприятието;
- г) цялостно или частично отнемане на суровините или специалните дялящи се материали;

2. Решенията, взети от Комисията в осъществяване на предходния параграф, които изискват предаването на материали, подлежат на принудително изпълнение. Те могат да бъдат изпълнявани на териториите на държавите-членки, в съответствие с член 164.

Като изключение от разпоредбите на член 157, апелативните жалби, подадени пред Съда срещу решенията на Комисията, които налагат някоя от санкциите, предвидени в предходния параграф, имат суспензивно действие. Въпреки това Съдът може, по искане на Комисията или на държава-членка, да разпорежи незабавното изпълнение на решението.

Защитата на накърнените интереси трябва да се гарантира чрез подходяща правна процедура.

3. Комисията може да отправя препоръки до държавите-членки, отнасящи се до закони и подзаконови актове, които са предназначени да осигурят изпълнение на тяхна територия на задълженията, произтичащи от настоящата глава.

4. Държавите-членки са длъжни да осигурят изпълнението на санкциите, и когато това е необходимо, отстраняването на нарушенията от онези, които са ги извършили.

ЧЛЕН 84

При извършването на контрола не се прави разграничение, основаващо се на предназначението, определено на рудите, суровините и специалните дялящи се материали.

Обхватът, редът и условията на контрола, както и правомощията на органите, които отговарят за контрола, са съобразени с постигането на целите, предвидени в настоящата глава.

Контролът не може да обхваща материали, които са предназначени за нуждите на отбраната, и които за тази цел са в процес на специална обработка, или които след като са били обработени по такъв начин, са били поставени или складирани във военна база, в съответствие с оперативен план.

ЧЛЕН 85

Когато нови обстоятелства изискват това, редът и условията за прилагането на контрола, предвидени в настоящата глава, могат да бъдат приведени в съответствие с тези обстоятелства по инициатива на държава-членка или на Комисията от Съвета, който се произнася с единодушие по предложение на Комисията и след консултация с Асамблеята. Комисията е длъжна да разгледа всяка такава молба, отправена от държава-членка.

Глава VIII РЕЖИМ НА СОБСТВЕНОСТ

ЧЛЕН 86

Специалните дялящи се материали са собственост на Общността.

Правото на собственост на Общността се разпростира върху всички специални дялящи се материали, които се произвеждат или внасят от държава-членка, лице или предприятие, и които подлежат на контрола за безопасност, предвиден в глава VIII.

ЧЛЕН 87

Държавите-членки, лицата или предприятията имат неограничено право на използване и употреба на специални дялящи се материали, които са в тяхно владение на законно основание, при спазване на задълженията, налагани им от настоящия договор, в частност на онези, отнасящи се до контрола на безопасност, правото на избор, предоставено на Агенцията, и до здравеопазването и безопасността.

ЧЛЕН 88

Агенцията има специална сметка на името на Общността, наречена „Сметка за специални дялящи се материали”.

ЧЛЕН 89

1. В сметката за специални дялящи се материали:

а) стойността на специалните дялящи се материали, оставени във владение, или предоставени на разположение на държава-членка, лице или предприятие, се отчита като кредит по сметката на Общността и като дебит по сметката на тази държава-членка, лице или предприятие;

б) стойността на специалните дялящи се материали, които се произвеждат или внасят от държава-членка, лице или предприятие, и стават собственост на Общността се отчита като дебит по сметката на Общността и като кредит по сметката на тази държава-членка, лице или предприятие. Аналогична статия се съставя и когато държава-членка, лице или предприятие върне на Общността специалните дялящи се материали, които са оставени във владение или предоставени на разположение на тази държава, лице или предприятие преди това.

2. Измененията в стойността, засягащи количествата специални дялящи се материали за счетоводни цели се отчитат по такъв начин, че да не могат да доведат до загуба или печалба за Общността. Всяка загуба или печалба се понася от или предоставя на владелеца.

3. Балансите, които се получават от посочените по-горе операции, стават изискуеми веднага при поискване от кредитора.

4. Когато Агенцията осъществява сделки за собствена сметка, тя за целите на настоящата глава, се счита за предприятие.

ЧЛЕН 90

Когато нови обстоятелства изискват това, разпоредбите на настоящата глава относно правото на собственост на Общността могат, по искане на държава-членка или Комисията да бъдат привеждани в съответствие с тези обстоятелства от Съвета, който действа с единодушие, по предложение на Комисията, след като се консултира с Асамблеята. Комисията е длъжна да разгледа всяко искане, направено от държава-членка.

ЧЛЕН 91

Режимът на собственост, приложим за всички останали вещи, материали и активи, които не са обект на правото на собственост на Общността съгласно настоящата глава, се определя от законодателството на всяка държава-членка.

Глава IX ОБЩ ЯДРЕН ПАЗАР

ЧЛЕН 92

Разпоредбите на настоящата глава се прилагат за стоките и продуктите, посочени в списъците, съставляващи приложение IV към настоящия договор. Тези списъци, по искане на Комисията или на държава-членка могат да бъдат изменяни от Съвета по предложение на Комисията.

ЧЛЕН 93

Една година след влизането в сила на настоящия договор държавите-членки премахват помежду си всички мита върху вноса и износа, или таксите с равностоен на мито ефект, както и всички количествени ограничения върху вноса и износа по отношение на:

- а) продуктите в списъци А¹ и А²;
- б) продуктите от списък Б, ако са включени в обща митническа тарифа и са придружени от сертификат, издаден от Комисията, удостоверяващ предназначението им за ядрени цели.

Въпреки това, неевропейските територии, намиращи се под юрисдикцията на държава-членка могат да продължават да прилагат вносни и износни мита или такси с равностоен на мито ефект, когато те имат преди всичко фискален характер. Ставките и режимът на тези мита и такси не могат да бъдат основание за дискриминация спрямо тази държава и останалите държави-членки.

ЧЛЕН 94

Държавите-членки създават обща митническа тарифа при следните условия:

- а) по отношение на продуктите, посочени в списък А¹ общата митническа тарифа се определя на равнището на най-ниската тарифа, която е в сила към 1 януари 1957 г. в която и да е държава-членка;
- б) по отношение на продуктите, посочени в списък А² Комисията взема всички необходими мерки, за да гарантира започването на преговори за тези продукти между държавите-членки в срок от три месеца, считано от влизането в сила на настоящия договор. В случай че за някои от тези продукти не може да се постигне споразумение в срок от една година от влизането в сила на настоящия договор, Съветът, като се произнася с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, определя приложимите мита на общата митническа тарифа.
- в) Общата митническа тарифа на продуктите, посочени в списък А¹ и списък А² се прилагат от края на първата година, следваща влизането в сила на настоящия договор.

ЧЛЕН 95

Съветът, като се произнася с единодушие по предложение на Комисията може да вземе решение относно по-ранно прилагане на митата от общата митническа тарифа за продукти от списък Б, когато такава мярка може да допринесе за развитието на ядрената енергетика в Общността.

ЧЛЕН 96

Държавите-членки премахват всички ограничения, основаващи се на гражданство за достъп на граждани на държава-членка до квалифицирана работа в областта на ядрената енергетика, при спазване на ограниченията, произтичащи от основните изисквания за обществен ред, обществена сигурност и обществено здраве.

След консултации с Асамблеята Съветът, с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията, която предварително иска становището на

Икономическия и социален комитет, може да приема директиви във връзка с реда и условията за прилагането на настоящия член.

ЧЛЕН 97

Никакви ограничения, основаващи се на гражданство, не могат да бъдат прилагани по отношение на физически или юридически лица, публични или частни, които се намират под юрисдикцията на държава-членка, когато те желаят да участват в строителството на ядрени съоръжения с изследователски или промишлен характер в Общността.

ЧЛЕН 98

Държавите-членки вземат всички необходими мерки с цел улесняване сключването на застрахователни договори, покриващи ядрен риск.

В срок от две години, считано от влизане в сила на настоящия договор, Съветът, след консултации с Асамблеята, приема с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията, която иска предварително становището на Икономическия и социален комитет, директиви за реда и условията за прилагането на настоящия член.

ЧЛЕН 99

Комисията може да отправя всякакви препоръки за улесняване на движението на капитала, който е предназначен да финансира производствата, посочени в приложение II към настоящия договор.

ЧЛЕН 100

Всяка държава-членка се задължава да разреши във валутата на държавата-членка, в която постоянно пребивава кредиторът или бенефициентът, всички плащания, свързани с движението на стоки, услуги и капитали, както и превода на капитали и доходи, доколкото движението на стоки, услуги, капитали и лица е либерализирано между държавите-членки в изпълнение на настоящия договор.

Глава X ВЪНШНИ ОТНОШЕНИЯ

ЧЛЕН 101

Общността може, в рамките на своите правомощия, да поема задължения чрез сключване на споразумения или договори с трета страна, международна организация или гражданин на трета страна.

Тези споразумения или договори се договарят от Комисията в съответствие с директивите на Съвета; те се сключват от Комисията с одобрението на Съвета, който се произнася с квалифицирано мнозинство.

Споразуменията или договорите, чието прилагане не изисква действие от страна на Съвета и може да бъде осигурено в рамките на съответния бюджет, се договарят и сключват от Комисията; като тя се задължава да информира Съвета за това.

ЧЛЕН 102

Споразуменията или договорите, сключвани с трета страна, международна организация или гражданин на трета страна, по които освен Общността са страни и една или повече държави-членки, могат да влязат в сила само след като Комисията е била уведомена от всички заинтересовани държави-членки, че тези споразумения или договори са станали приложими, в съответствие с разпоредбите на тяхното национално законодателство.

ЧЛЕН 103

Държавите-членки са длъжни да съобщават на Комисията за проектоспоразуменията или проектодоговорите с трета страна, международна организация или гражданин на трета страна, когато тези споразумения или договори се отнасят до въпроси, включени в приложното поле на настоящия договор.

Ако проектодоговорът или проектоспоразумението съдържат клаузи, които препятстват прилагането на настоящия договор, Комисията в рамките на един месец от получаване на съобщението е длъжна да съобщи на съответната държава-членка своите коментари.

Държавата може да сключи предложеното споразумение или договор само след като е удовлетворила възраженията на Комисията или се е съобразила с постановеното по спешност решение на Съда по молба на тази държава, относно съвместимостта на предложените клаузи с разпоредбите на настоящия договор. Молбата може да бъде отправена до Съда по всяко време, след като държавата е получила коментарите на Комисията.

ЧЛЕН 104

Нито едно лице или предприятие, което сключва или подновява договор или споразумение с трета страна, с международна организация или с гражданин на трета страна след влизането в сила на настоящия договор не може да се позовава на това споразумение или договор, с цел да избегне изпълнението на задължения, произтичащи за него по настоящия договор.

Всяка държава-членка е длъжна да вземе такива мерки, каквито счита за необходими, с цел да съобщава на Комисията, по нейно искане, цялата информация, отнасяща се до споразумения и договори, попадащи в приложното поле на настоящия договор, сключени след влизането в сила на настоящия договор, от лице или предприятие с трета страна, международна организация или гражданин на трета страна. Комисията може да поиска да се извърши такова съобщаване само за да се провери, че тези споразумения или договори не съдържат клаузи, които препятстват прилагането на настоящия договор.

По молба на Комисията Съдът се произнася относно съвместимостта на тези споразумения или договори с разпоредбите на настоящия договор.

ЧЛЕН 105

Разпоредбите на настоящия договор не се противопоставят на изпълнението на споразумения или договори, които са сключени преди влизането в сила на настоящия

договор от държава-членка, лице или предприятие с трета страна, международна организация или гражданин на трета страна, когато тези споразумения или договори са били съобщени на Комисията не по-късно от тридесет дни след влизането в сила на настоящия договор.

Не може да се извършва позоваване на споразумения или договори, сключени между подписването и влизането в сила на настоящия договор с трета страна, международна организация или гражданин на трета страна, като основание за неизпълнение на настоящия договор, ако по мнение на Съда, произнесъл се по молбата на Комисията, един от основните мотиви на която и да е от страните при сключването на договора или споразумението е бил намерението да се заобиколи прилагането на разпоредбите на настоящия договор.

ЧЛЕН 106

Държавите-членки, които преди влизането в сила на настоящия договор са сключили споразумения с трети страни, които предвиждат сътрудничество в областта на ядрената енергетика, се задължават да започнат съвместно с Комисията необходимите преговори с тези трети страни с оглед да се осигури, доколкото това е възможно, правата и задълженията, възникващи от такива споразумения да бъдат поети от Комисията.

Всяко ново споразумение, постигнато в резултат на тези преговори изисква съгласието на държавата-членка или членки, които са подписали споменатите по-горе споразумения, както и одобрение от Съвета, който се произнася с квалифицирано мнозинство.

ДЯЛ ТРЕТИ

ИНСТИТУЦИОННИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА I ИНСТИТУЦИИ НА ОБЩНОСТТА

Раздел I Асамблея

ЧЛЕН 107

Асамблеята, която се състои от представители на народите на държавите, обединени в Общността, упражнява консултативни и надзорни правомощия, възложени ѝ с настоящия договор.

ЧЛЕН 108

1. Асамблеята се състои от делегати, които се определят от съответните парламенти, измежду техните членове според определена от всяка държава-членка процедура.
2. Броят на делегатите е както следва:

Белгия 14

Германия	36
Франция	36
Италия	36
Люксембург	6
Нидерландия	14

3. Асамблеята изработва предложение за избиране на делегатите посредством всеобща преки избори, в съответствие с единна процедура във всички държави-членки.

Съветът с единодушие приема необходимите разпоредби, като препоръчва на държавите-членки да ги възприемат в съответствие с изискванията, предвидени в техните конституции.

ЧЛЕН 109

Асамблеята провежда една сесия годишно. По право тя се свиква на заседание третия вторник на месец октомври.

Асамблеята може да бъде свикана на извънредна сесия по искане на мнозинството от нейните членове, по искане на Съвета или на Комисията.

ЧЛЕН 110

Асамблеята избира свой председател и ръководство измежду членовете си.

Членовете на Комисията могат да присъстват на всички заседания на Асамблеята и по тяхно искане да бъдат изслушвани от името на Комисията.

Комисията отговаря писмено или устно на въпроси, зададени ѝ от Асамблеята или от нейни членове.

Съветът бива изслушван от Асамблеята в съответствие с условията, предвидени от Съвета в неговия процедурен правилник.

ЧЛЕН 111

Освен ако не е предвидено друго в настоящия договор, Асамблеята приема актовете си с абсолютно мнозинство от подадените гласове.

Кворумът се определя в процедурния правилник.

ЧЛЕН 112

Асамблеята приема процедурен правилник с мнозинство от своите членове.

Актовете на Асамблеята се публикуват по начин, предвиден в нейния процедурен правилник.

ЧЛЕН 113

Асамблеята обсъжда на открито заседание общия годишен доклад, изпратен ѝ от Комисията.

ЧЛЕН 114

Ако пред нея е поставен въпросът за вот на недоверие относно дейността на Комисията, Асамблеята провежда гласуване не по-рано от три дни след поставянето на този въпрос и то само чрез явно гласуване.

Ако вотът на недоверие бъде подкрепен с мнозинство от две трети от подадените гласове, които представляват мнозинство от членовете на Асамблеята, членовете на Комисията са длъжни да подадат колективно оставка. Те продължават да се занимават с текущите въпроси, докато бъдат заменени в съответствие с член 127.

Раздел II

Съвет

ЧЛЕН 115

Съветът изпълнява своите задължения и осъществява своите правомощия за вземане на решение в съответствие с разпоредбите на настоящия договор. Той взема всички мерки, които са в рамките на неговите правомощия, за да координира действията на държавите-членки и на Общността.

ЧЛЕН 116

Съветът се състои от по един представител на всяка държава-членка. Всяко правителство излъчва един от своите членове.

Председателският пост се заема последователно от всяка държава-членка в Съвета за срок от шест месеца, по азбучен ред на държавите-членки.

ЧЛЕН 117

Съветът се свиква от своя председател по негова инициатива, по искане на един от неговите членове или на Комисията.

ЧЛЕН 118

1. Съветът взема решение с мнозинство от своите членове, освен ако е предвидено друго в настоящия договор.
2. Когато се изисква Съветът да приеме решение с квалифицирано мнозинство, гласовете на членовете на Съвета имат следната тежест:

Белгия

2

Германия	4
Франция	4
Италия	4
Люксембург	1
Нидерландия	2

За да бъдат приети актовете на Съвета, се изискват поне:

- дванадесет гласа „за”, когато настоящият договор изисква те да бъдат приети по предложение на Комисията;
- дванадесет гласа „за”, подадени от поне четирима членове – в останалите случаи.

3. Въздържането от гласуване на присъстващите или представляваните членове не е пречка за приемане от Съвета на актове, които изискват единодушие.

ЧЛЕН 119

Когато по силата на настоящия договор, Съветът приема акт по предложение на Комисията, за изменение на това предложение се изисква единодушие.

Докато Съветът не се е произнесъл, Комисията може да измени първоначалното си предложение, в частност ако е била направена консултация с Асамблеята по това предложение.

ЧЛЕН 120

При гласуване всеки член на Съвета може да гласува от името на не повече от един от другите членове.

ЧЛЕН 121

Съветът приема свой процедурен правилник.

Този правилник може да предвиди създаването на комитет, състоящ се от представители на държавите-членки. Съветът определя задачите и правомощията на този комитет.

ЧЛЕН 122

Съветът може да поиска от Комисията да предприеме проучвания, които счита за уместни за осъществяването на общите цели и да му представи съответни предложения.

ЧЛЕН 123

Съветът с квалифицирано мнозинство определя заплатите, надбавките и пенсиите на председателя и членовете на Комисията, на председателя на Съда, на съдиите, на генералните адвокати и на секретаря на Съда. Той също така с квалифицирано мнозинство определя и плащането на друго заместващо възнаграждение.

Раздел III Комисия

ЧЛЕН 124

С цел да осигури развитието на ядрената енергетика в Общността, Комисията:

- осигурява прилагането на разпоредбите на настоящия договор и на актовете, приети от институциите в съответствие с него;
- формулира препоръки или дава мнения по въпроси, предмет на настоящия договор, ако той изрично предвижда това или ако Комисията го счита за необходимо;
- има свои собствени правомощия за приемане на решения и участва в разработването на актовете, приемани от Съвета и от Асамблеята, по начина, предвиден в настоящия договор;
- упражнява правомощията, предоставени ѝ от Съвета за прилагане на разпоредбите, приети от него.

ЧЛЕН 125

Комисията публикува ежегодно, не по-късно от един месец преди откриване на сесията на Асамблеята, общ доклад за дейността на Общността.

ЧЛЕН 126

1. Комисията се състои от пет членове с различно гражданство, избрани на основание на тяхната обща компетентност по отношение на специалния предмет на настоящия договор, и чиято независимост е извън съмнение.

Броят на членовете на Комисията може да бъде изменен от Съвета с единодушие.

Само граждани на държавите-членки могат да бъдат членове на Комисията.

2. Членовете на Комисията упражняват правомощията си при пълна независимост, в интерес на цялата Общност.

При изпълнението на тези задължения те не трябва нито да търсят, нито да получават инструкции от което и да е правителство или друг орган. Те са длъжни да се въздържат от всякакво действие, несъвместимо с техните функции. Всяка държава-членка се задължава да спазва този принцип и да не опитва да оказва влияние върху членовете на Комисията при изпълнението на техните задачи.

Членовете на Комисията не могат по време на своя мандат да упражняват друга професионална дейност, независимо дали е срещу заплащане или не. При встъпването си в длъжност, те тържествено поемат задължението да спазват, както по време на

мандата си, така и след неговото изтичане, произтичащите от поста им задължения и в частност задължението за почтеност и въздържаност относно приемането на определени постове или облаги след края на мандата им. В случай на нарушаване на тези задължения Съдът, сезиран от Комисията или Съвета може, според случая, да ги освободи от длъжност, според условията на член 129, или да лиши съответния член от право на пенсия или от други полагащи се облаги.

ЧЛЕН 127

Членовете на Комисията се назначават по общо съгласие на правителствата на държавите-членки.

Техният мандат е четири години. Той може да бъде подновяван.

ЧЛЕН 128

Освен редовното обновяване на състава или при смърт, пълномощията на членовете на Комисията се прекратяват при доброволна оставка или освобождаване от длъжност.

Освободеното място се заема за остатъка от мандата на члена. Съветът може с единодушие да реши, че свободното място няма нужда да се запълва.

Освен в случай на освобождаване от длъжност, предвиден в съответствие с член 129, членовете на Комисията остават на поста си докато бъдат заменени.

ЧЛЕН 129

Ако член на Комисията престане да изпълнява условията, необходими за упражняването на функциите си или ако е извършил тежко нарушение, той може да бъде освободен от длъжност от Съда по искане на Съвета или на Комисията.

В този случай Съветът може с единодушие и като временна мярка до постановяване на решението на Съда, да отстрани от длъжност този член и да назначи негов заместник.

Съдът може, по искане на Съвета или на Комисията, временно да отстрани от длъжност съответния член.

ЧЛЕН 130

Председателят и заместник-председателя на Комисията се назначават измежду нейните членове за срок от две години по процедурата, предвидена за назначаване на членовете на Комисията. Техният мандат може да бъде подновяван.

Освен в случай на обновяване на цялата Комисия, тези назначения се правят след консултации с Комисията.

В случай на освобождаване от длъжност или смърт, за остатъка от техния мандат председателят и заместник-председателят се заместват в съответствие с разпоредбите на алинея 1.

ЧЛЕН 131

Съветът и Комисията се консултират взаимно и по общо съгласие определят условията за тяхното сътрудничество.

Комисията приема процедурен правилник, за да гарантира, че както тя, така и нейните подразделения действат в съответствие с разпоредбите на настоящия договор. Тя осигурява публикуването на този правилник.

ЧЛЕН 132

Комисията приема актовете си с мнозинство от броя на своите членове, предвидено в член 126.

Заседанието на Комисията се счита за редовно, само ако на него присъства този брой членове, който е определен в нейния процедурен правилник.

ЧЛЕН 133

Съветът може с единодушие да се съгласи правителството на държава-членка да акредитира в Комисията квалифициран представител, натоварен да осигурява постоянна връзка.

ЧЛЕН 134

1. Към Комисията се създава Научен и технически комитет с консултативен характер.

С комитета се осъществяват задължително консултации, когато настоящият договор предвижда това. С комитета може да се осъществяват консултации във всички случаи, когато Комисията смята това за подходящо.

2. Комитетът се състои от двадесет членове, назначени от Съвета, след консултация с Комисията.

Членовете на комитета се назначават в лично качество за срок от пет години. Техният мандат може да бъде подновяван. Те не могат да бъдат обвързани от никакъв задължителен мандат.

Научният и технически комитет избира всяка година председател и бюро измежду своите членове.

ЧЛЕН 135

Комисията може да осъществява всякакви консултации и да създава проучвателни групи за изпълнението на нейните задачи.

Раздел IV СЪД

ЧЛЕН 136

Съдът осигурява спазването на законността при тълкуването и прилагането на настоящия договор.

ЧЛЕН 137

Съдът се състои от седем съдии.

Съдът заседава в пленум. Въпреки това той може да създава състави, всеки от които се състои от по трима или петима съдии, които осъществяват някои подготвителни проучвания или правораздават по определени категории дела, в съответствие с приетите за тези цели правила.

По дела, заведени от държава-членка или институция на Общността и по дела за преюдициални заключения по член 150, Съдът заседава в пленум.

Ако Съдът поиска, Съветът с единодушие може да увеличи броя на съдиите и да направи необходимите изменения в алинеи 2 и 3, и в член 139, алинея 2.

ЧЛЕН 138

Съдът се подпомага от двама генерални адвокати.

Задачата на генералния адвокат е да представя публично, при пълна безпристрастност и независимост, мотивирани заключения по делата, заведени пред Съда, с цел да подпомогне Съда при изпълнението на задачите, възложени му по член 136.

Ако Съдът поиска, Съветът може с единодушие да увеличи броя на генералните адвокати и да направи необходимите промени в член 139, алинея 3.

ЧЛЕН 139

Съдиите и генералните адвокати се избират измежду личности, които представят всички гаранции за независимост и които отговарят на всички условия, изисквани в техните съответни държави, за заемане на най-висшите съдебни длъжности, или които са юристи с призната компетентност; те се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите-членки за срок от шест години.

Частична подмяна на съдиите и на генералните адвокати се извършва на всеки три години. Подменят се последователно трима и четирима съдии. Първите трима съдии, чийто мандат изтича в края на първите три години, се избират чрез жребий.

На всеки три години се осъществява частична подмяна на генералните адвокати. Генералният адвокат, чийто мандат изтича в края на първите три години, се избира чрез жребий.

Съдиите и генералните адвокати, чийто мандат изтича, могат да бъдат назначавани отново.

Съдиите избират помежду си председател на Съда за срок от три години. Неговият мандат може да бъде подновяван.

ЧЛЕН 140

Съдът назначава свой секретар и приема правила относно неговата дейност.

ЧЛЕН 141

Ако Комисията счита, че дадена държава-членка не е изпълнила задължение, произтичащо от настоящия договор, тя издава мотивирано становище по този въпрос, след като е дала възможност на съответната държава да изложи своите съображения.

Ако съответната държава не се съобрази с това становище в срока, определен от Комисията, Комисията може да сезира Съда.

ЧЛЕН 142

Всяка от държавите-членки може да сезира Съда, ако счита, че друга държава-членка не е изпълнила някое от задълженията, произтичащо от настоящия договор.

Преди държава-членка да подаде иск срещу друга държава-членка относно твърдение за неизпълнение от страна на въпросната държава на задължение, произтичащо от настоящия договор, тя поставя въпроса пред Комисията.

Комисията издава мотивирано становище, след като на всяка от заинтересованите държави е предоставена възможност да изложи съответно съображенията относно собствените им позиции и тези срещу ответната страна, писмено и устно.

Ако Комисията не е издала становище в срок от три месеца от датата на поставяне на въпроса пред нея, отсъствието на становище не е пречка за сезиране на Съда.

ЧЛЕН 143

Ако Съдът установи, че държава-членка не е изпълнила задължение, което произтича от настоящия договор, тази държава е длъжна да предприеме необходимите мерки с оглед изпълнението на решението на Съда.

ЧЛЕН 144

Единствено Съдът е компетентен да разглежда:

- а) делата, заведени в съответствие с член 12, за определяне на подходящи условия за предоставяне от страна на Комисията на лицензии и подлицензии;
- б) делата, заведени от лица или предприятия срещу санкциите, които са им наложени в съответствие с член 83.

ЧЛЕН 145

Ако Комисията счита, че лице или предприятие, спрямо което не се прилагат разпоредбите на член 83, е извършило нарушение на настоящия договор, тя поканва държавите-членки, които имат юрисдикция над това лице или предприятие, да осигурят налагането на санкции за нарушение, в съответствие с тяхното национално право.

Ако съответната държава не се съобрази с тази покана в срока, определен от Комисията, последната може да подаде иск пред Съда, за да бъде установено нарушението, в което лицето или предприятието са обвинени.

ЧЛЕН 146

Съдът осъществява контрол относно законосъобразността на актовете на Съвета и на Комисията, с изключение на препоръките и становищата. За тази цел той е компетентен да се произнася по иски на държава-членка, на Съвета или на Комисията, на основание некомпетентност, съществено процесуално нарушение, нарушаване на настоящия договор или на всякаква правна норма по приложението му, или злоупотреба с власт.

Всяко физическо или юридическо лице може, при същите условия, да заведе иск срещу решенията, които са адресирани до него, или срещу решение, което въпреки формата си на регламент или решение, адресирано до друго лице, го засяга пряко и лично.

Исковете, предвидени в настоящия член, трябва да бъдат заведени в срок от два месеца, считано, в зависимост от случая, от публикуването на акта, от неговото съобщаване на ищеца, или, при липса на уведомяване, от деня, в който той е узнал за него.

ЧЛЕН 147

Ако искът е обоснован, Съдът обявява атакувания акт за недействителен.

Независимо от това в случаите на регламент Съдът определя, ако счете за необходимо, онези от юридическите последствия на недействителния акт, които трябва да се считат за окончателни.

ЧЛЕН 148

В случай че в нарушение на настоящия договор Съветът или Комисията бездействат, държавите-членки и другите институции на Общността могат да сезират Съда с цел установяване на това нарушение.

Този иск е допустим само ако съответната институция преди това е поканена да действа. Ако след изтичане на срок от два месеца от тази покана съответната институция не се е произнесла, искът може да бъде заведен в нов двумесечен срок.

Всяко физическо или юридическо лице може да сезира Съда съгласно условията, определени в предходните алинеи, за да подаде иск относно пропускането, от страна на дадена институция на Общността да адресира до него даден акт, с изключение на препоръка или становище.

ЧЛЕН 149

Институцията, чийто акт е бил отменен или чието бездействие е било обявено за противоречащо на настоящия договор, е длъжна да предприеме необходимите мерки за изпълнение на решението на Съда.

Това задължение не засяга задължението, което може да произтече от прилагането на член 188, алинея 2.

ЧЛЕН 150

Съдът е компетентен да се произнася преюдициално относно:

- а) тълкуването на настоящия договор;
- б) валидността и тълкуването на актовете на институциите на Общността;
- в) тълкуването на уставите на органите, създадени с акт на Съвета, освен когато уставите предвиждат друго.

Когато такъв въпрос бъде повдигнат пред юрисдикция в държава-членка, тази юрисдикция би могла, ако счита че по този въпрос е необходимо решение, за да бъде постановено нейното решение, да поиска от Съда да се произнесе.

Когато такъв въпрос е повдигнат по висящо дело пред национална юрисдикция на дадена държава, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно вътрешноправния ред, тази юрисдикция е длъжна да сезира Съда.

ЧЛЕН 151

Съдът е компетентен да разглежда спорове относно обезщетения за вредите, посочени в член 188, алинея 2.

ЧЛЕН 152

Съдът е компетентен по всеки спор между Общността и нейни служители, в границите и при условията, определени в Правилника за длъжностните лица или в Условията за работа на другите служители.

ЧЛЕН 153

Съдът е компетентен да се произнася, по силата на арбитражна клауза, съдържаща се в договор, отнасящ се към публичното или частното право, сключен от Общността или от нейно име.

ЧЛЕН 154

Съдът на ЕО има компетенции по всички спорове между държавите-членки, свързани с настоящия договор, ако спорът е изпратен до него при специално споразумение между страните.

ЧЛЕН 155

При условията на компетенциите, които настоящият договор предоставя на Съда, споровете, по които Общността е страна, не могат на това основание да бъдат изключени от компетенциите на националните юрисдикции.

ЧЛЕН 156

Независимо от изтичането на срока, предвиден в член 146, алинея 3, всяка страна може при спор, който засяга регламент на Съвета или на Комисията да изтъква основанията, посочени в член 146, алинея 1, за да обоснове пред Съда неприложимостта на този регламент.

ЧЛЕН 157

Подадените до Съда искове нямат суспензивно действие. Въпреки това Съдът може, ако счита, че обстоятелствата го изискват, да постанови спиране на изпълнението на оспорвания акт.

ЧЛЕН 158

По делата, за които е сезиран, Съдът може да разпорежда необходимите временни мерки.

ЧЛЕН 159

Решенията на Съда имат изпълнителна сила при условията, определени в член 164.

ЧЛЕН 160

Статутът на Съда е включен в отделен протокол.

Съдът приема свой процедурен правилник. Той се одобрява от Съвета с единодушие.

Глава II ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ЗА НЯКОЛКО ИНСТИТУЦИИ

ЧЛЕН 161

За да изпълнят своята задача в съответствие с разпоредбите на настоящия договор, Съветът и Комисията приемат регламенти, директиви, решения, препоръки или становища.

Регламентът има общо приложение. Той е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Директивата е обвързваща по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат за всяка държава-членка, до която е адресирана, но оставя на националните компетентни органи да изберат формите и средствата за това.

Решението е задължително в своята цялост за онези, до които е адресирано.

Препоръките и становищата нямат обвързваща сила.

ЧЛЕН 162

Регламентите, директивите и решенията на Съвета или на Комисията, посочват мотивите, на които се основават и включват позовавания за всички изискуеми предложения или становища, в съответствие с настоящия договор.

ЧЛЕН 163

Регламентите се публикуват в *Официален вестник на Европейските общности*. Те влизат в сила на датата, посочена в тях или при липса на такава дата, на двадесетия ден, следващ деня на публикуването им.

Директивите и решенията се съобщават на онези, до които са адресирани и влизат в сила след съобщаването.

ЧЛЕН 164

Принудителното изпълнение се регулира от разпоредбите на гражданския процес, които са в сила в държавата, на територията на която то се осъществява. Разпореждането за изпълнение се прилага към решението без допълнителен контрол, освен за автентичност на решението, от страна на националния орган, определен за тази цел от правителството на всяка държава-членка и за който то уведомява Комисията, Съда и Арбитражния комитет, създаден съгласно член 18.

Когато тези формалности бъдат изпълнени по молба на заинтересованата страна, последната може да пристъпи към принудително изпълнение в съответствие с националното законодателство, като отнесе въпроса пряко до компетентния орган.

Принудителното изпълнение може да бъде временно спряно само по решение на Съда. Въпреки това, съдилищата в съответната държава са компетентни да се произнасят по жалби относно правомерността на изпълнението.

Глава III ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

ЧЛЕН 165

Създава се Икономически и социален комитет. Той има статут на консултативен орган.

Комитетът се състои от представители на различните видове икономически и социални дейности.

ЧЛЕН 166

Броят на членовете на Икономическия и социален комитет е както следва:

Белгия	12
Германия	24
Франция	24
Италия	24
Люксембург	5
Нидерландия	12

Членовете на Комитета се назначават с единодушие от Съвета, за срок от четири години. Техният мандат може да бъде подновяван.

Членовете на Комитета се назначават в лично качество и не могат да бъдат обвързани от никакви задължителни инструкции във връзка с мандата.

ЧЛЕН 167

1. За назначаването на членовете на Комитета всяка държава-членка представя на Съвета списък, съдържащ два пъти повече на брой кандидати, отколкото са местата, определени за нейни граждани.

Съставът на Комитета отчита необходимостта да се гарантира адекватно представителство на различните видове икономически и социални дейности.

2. Съветът се консултира с Комисията. Той може да получи становището на европейски организации, представляващи за различните икономически и социални сектори, заинтересовани от дейността на Общността.

ЧЛЕН 168

Комитетът избира измежду своите членове свой председател и бюро за срок от две години.

Той приема свой процедурен правилник и го представя на Съвета, който го одобрява с единодушие.

Комитетът се свиква от председателя по искане на Съвета или на Комисията.

ЧЛЕН 169

Комитетът може да бъде разделен на специализирани секции.

Тези специализирани секции действат в рамките на общите компетенции на Комитета. С тях не могат да се осъществяват консултации отделно от Комитета.

В рамките на Комитета могат да бъдат създавани подкомитети, за да осъществяват подготовка на проектостанoviща по специфични въпроси или в специфични области, които се внасят в Комитета за разглеждане.

Процедурният правилник предвижда начините на създаване и компетенциите на специализираните секции и подкомитетите.

ЧЛЕН 170

Съветът или Комисията трябва да се консултират с Комитета, когато настоящият договор предвижда това. Те имат право да се консултират с Комитета във всички случаи, когато смятат това за подходящо.

Съветът или Комисията, ако считат че е необходимо, определят на Комитета срок за внасянето на неговото становище, който не може да бъде по-малък от десет дни от

датата, на която председателят е бил уведомен за това. След изтичането на срока, липсата на становище не е пречка за предприемане на по-нататъшно действие.

Становището на Комитета и становището на специализираната секция, заедно с протокола от заседанията, се изпраща на Съвета и на Комисията.

ДЯЛ ЧЕТВЪРТИ

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 171

1. За всяка финансова година се съставят прогнози за приходите и разходите на Общността, с изключение на тези за Агенцията и съвместните предприятия, и тези приходи и разходи се отразяват или в оперативния бюджет, или в бюджета за изследвания и инвестиции.

Приходите и разходите по бюджета трябва да бъдат балансирани.

2. Приходите и разходите на Агенцията, която функционира в съответствие с търговските принципи, се отнасят в специална сметка.

Начинът за прогнозиране, осъществяване и контрол на тези приходи и разходи се определя във финансовите регламенти, приети в съответствие с член 183, като се взема предвид устава на Агенцията.

3. Прогнозите за приходите и разходите, заедно с оперативните отчети и баланса на съвместните предприятия за всяка финансова година се предоставят на Комисията, Съвета и Асамблеята, в съответствие с уставите на тези предприятия.

ЧЛЕН 172

1. Приходната част на бюджета, независимо от други текущи приходи, се състои от финансовите вноски на държавите-членки, според следната скала:

Белгия	7,9
Германия	28
Франция	28
Италия	28
Люксембург	0,2
Нидерландия	7,9

2. Приходите в бюджета за изследвания и инвестиции включват, независимо от всички други средства, финансови вноски на държавите-членки, според следната скала:

Белгия	9,9
--------	-----

Германия	30
Франция	30
Италия	23
Люксембург	0,2
Нидерландия	6,9

3. Скалите могат да бъдат изменени от Съвета с единодушие.

4. Заемите за финансиране на изследванията или инвестициите се сключват при условия, определени от Съвета, по начина, предвиден в член 177, параграф 5.

Общността може да взема заеми на капиталовите пазари в държава-членка или при спазване на разпоредбите, приложими при вътрешни емисии, или ако в държавата-членка няма такива разпоредби, след като съответната държава-членка и Комисията са обсъдили заедно този въпрос и са постигнали съгласие относно предлагания заем.

Компетентните органи в съответната държава-членка могат да откажат да дадат своето официално съгласие, само ако са налице основателни опасения за сериозни смущения на капиталовия пазар в тази държава.

ЧЛЕН 173

Финансовите вноски на държавите-членки, предвидени в член 172, могат да бъдат заменени изцяло или частично от приходите от данъци, събрани от Общността в държавите-членки.

За тази цел, Комисията представя на Съвета предложения за оценката на такива данъци, начина за определяне на размера им и реда и условията за събирането им.

След като се консултира с Асамблеята относно тези предложения, Съветът може с единодушие да приеме необходимите разпоредби, които да препоръча за приемане от държавите-членки в съответствие с техните конституционни изисквания.

ЧЛЕН 174

1. Разходите, посочени в оперативния бюджет за дейността, включват по-специално:

а) административните разходи;

б) разходите, отнасящи се до контрола на безопасността, до здравеопазването и сигурността;

2. Разходите, посочени в бюджета за изследвания и инвестиции, включват по-специално:

а) разходи, отнасящи се до осъществяването на програмата на Общността за научни изследвания;

- б) всякакво участие в капитала на Агенцията и в нейните разходи за инвестиции;
- в) разходи, отнасящи се до оборудването на центровете за обучение;
- г) участие в съвместни предприятия или в някои съвместни дейности.

ЧЛЕН 175

Разходите, посочени в оперативния бюджет, се разрешават за една финансова година, освен ако регламентите, приети въз основа на член 183, предвиждат друго.

В съответствие с условията, които се приемат на основание член 183, всички отпуснати суми, с изключение на онези, които се отнасят до разходи за персонала, които в края на финансовата година са неизползвани, могат да бъдат отнасяни само към следващата финансова година.

Отпуснатите суми се класифицират в различни глави, които обхващат съответните разходи в съответствие с техния вид или предназначение и доколкото това е необходимо, се детайлизират въз основа на регламентите, приети в изпълнение на член 183.

Разходите на Асамблеята, Съвета, Комисията и Съда се обособяват в отделни части на бюджета, без да се засягат специалните разпоредби относно някои общи разходни позиции.

ЧЛЕН 176

1. При спазване на ограниченията, произтичащи от програмите или решенията, свързани с разходите, които в съответствие с настоящия договор изискват единодушното одобрение на Съвета, отделените средства за изследователска дейност и инвестиции включват:

- а) средства, отпуснати за посрещане на финансови ангажименти, които обхващат един транш, съставляват отделна единица и образуват единно цяло;
- б) средства, отпуснати за извършване на плащания, представляващи максималния размер, платим всяка година във връзка със задълженията, поети в съответствие с буква а).

2. Графикът на плащанията на заделените средства за посрещане на финансови ангажименти и извършване на плащанията се включва като приложение към съответния проектобюджет, предложен от Комисията.

3. Отпуснатите суми за изследвания и инвестиции се класифицират в различни глави, които обхващат съответните разходи в съответствие с техния вид или предназначение и доколкото това е необходимо, се детайлизират въз основа на регламентите, приети в изпълнение на член 183.

4. Разрешените, но неизползвани заделени средства за извършване на плащания се прехвърлят за следващата финансова година, по решение на Комисията, освен ако Съветът не е решил друго.

ЧЛЕН 177

1. Бюджетната година започва на 1 януари и изтича на 31 декември.
2. Всяка институция на Общността съставя прогнози за своите административни разходи. Комисията обединява тези прогнози в предварителен проектобюджет. Тя прилага към него и становище, което може да съдържа различни прогнози. Тя също изготвя предварителен проектобюджет за изследвания и инвестиции. Комисията внася предварителните проектобюджети в Съвета не по-късно от 30 септември на годината, предхождаща тази, през която тези бюджети следва да бъдат изпълнявани.

Съветът се консултира с Комисията, а когато е необходимо и с други заинтересовани институции, когато има намерение да се отклони от предварителните проектобюджети.

3. Съветът с квалифицирано мнозинство утвърждава проектобюджетите и ги изпраща на Асамблеята.

Проектобюджетите се представят на Асамблеята не по-късно от 31 октомври на годината, предхождаща тази, през която бюджетите следва да се изпълняват. Асамблеята има право да предлага на Съвета изменения в проектобюджетите.

4. Ако в рамките на един месец от внасянето им, Асамблеята одобри проектобюджетите или ако тя не е изпратила становището си на Съвета, проектобюджетите се считат за окончателно приети.

Ако в този срок Асамблеята е предложила изменения, изменените проектобюджети се изпращат на Съвета. Съветът ги обсъжда с Комисията и ако е необходимо - с останалите институции, и окончателно приема бюджетите с квалифицирано мнозинство, като спазва границите, произтичащи от програмите или решенията за разходи, които по силата на настоящия договор изискват единодушното одобрение на Съвета.

5. За приемането на бюджета за изследвания и инвестиции гласовете на членовете на Съвета се претеглят по следния начин:

Белгия	9
Германия	30
Франция	30
Италия	23
Люксембург	1
Нидерландия	7

За приемането на актове на Съвета се изискват поне 67 гласа „за”.

ЧЛЕН 178

Ако в началото на финансовата година бюджетът за дейността все още не е бил гласуван, сума, равна на не повече от една дванадесета от бюджетните средства за предходната финансова година може да бъде изразходвана всеки месец, по отношение на която и да е глава или друго подразделение на бюджета, в съответствие с разпоредбите на регламентите, приети на основание на член 183; тази разпоредба, обаче не може да има за последица предоставянето на разположение на Комисията на средства, които превишават с една дванадесета предвидените в проектобюджета по време на изготвянето му.

Ако в началото на финансовата година бюджетът за изследвания и инвестиции все още не е гласуван, сума, равна на не повече от една дванадесета от заделените бюджетни средства, съответстващи на годишните разчетни средства, отразени в графика на плащанията, свързани със заделените суми за посрещане на финансови ангажименти, може да се изразходва всеки месец по отношение на всяка глава или друго подразделение на бюджета, в съответствие с разпоредбите на регламентите, приети на основание на член 183.

Съветът може с квалифицирано мнозинство при спазване на другите условия, предвидени в алинеи 1 и 2, да разрешава разходи, които превишават една дванадесета част, като спазва границите, произтичащи от програмите или решенията за разходи, които по силата на настоящия договор изискват единодушното одобрение на Съвета. Държавите-членки внасят всеки месец, на временна основа и съгласно схемите за разпределение, заложен за предходната финансова година, средствата необходими за прилагането на настоящия член.

ЧЛЕН 179

Комисията изпълнява бюджетите в съответствие с разпоредбите на регламентите, приети в съответствие с член 183, на своя отговорност и в рамките на отпуснатите суми.

Регламентите предвиждат подробна уредба относно участието на всяка институция в изпълнението на нейните собствени разходи.

В рамките на бюджетите, Комисията има право, при спазване на ограниченията и условията, предвидени в регламентите, приети в изпълнение на член 183, да прехвърля средства от една глава в друга или от една разходна позиция в друга.

ЧЛЕН 180

Счетоводните отчети по приходната и разходната част на бюджета се преглеждат от Ревизионна комисия, съставена от одитори, чиято независимост е извън всякакво съмнение, измежду които се определя председателят. Съветът определя броя на одиторите с единодушие. Одиторите и председателят на Ревизионната комисия се назначават от Съвета с единодушие за срок от 5 години. Тяхното възнаграждение се определя от Съвета с квалифицирано мнозинство.

Целта на одита, който се прави въз основа на счетоводни записи и ако е необходимо, чрез проверки на място, е да установи, че всички приходи са били получени и всички разходи са направени по законен и правилен начин, и че финансовото управление е било коректно. След приключването на финансовата година Ревизионната комисия съставя доклад, който се приема с мнозинство от неговите членове.

Комисията ежегодно представя на Съвета и на Асамблеята сметките от предходната финансова година, свързани с изпълнението на бюджета, заедно с доклада на Ревизионната комисия. Комисията им изпраща и финансов отчет за активите и пасивите на Общността.

Съветът с квалифицирано мнозинство освобождава от отговорност Комисията във връзка с изпълнението на бюджета. Той съобщава решението си на Асамблеята.

ЧЛЕН 181

Бюджетите и отчетът, предвиден в член 171, параграфи 1 и 2, се съставят във валута, определена в съответствие с разпоредбите на финансовите регламенти, приети съгласно член 183.

Финансовите вноски, предвидени в член 172, се предоставят на разположение на Общността от държавите-членки в техните национални валути.

Наличните салда от тези вноски се внасят в хазните на държавите-членки или при органи, определени от тях. Докато са на депозит, тези средства запазват същия паритет, който са имали към датата на депозита, по отношение на разчетната валута, посочена в алинея 1.

Наличностите могат да бъдат инвестирани при условия, договорени между Комисията и съответните държави-членки.

ЧЛЕН 182

1. Комисията може, при условие че уведоми компетентните органи на съответните държави-членки, да прехвърли във валутата на една от държавите-членки своите авоари, които държи във валута на друга държава-членка, доколкото това е необходимо за използването им за целите, които попадат в обхвата на настоящия договор. Комисията е длъжна да избягва, доколкото е възможно, осъществяването на такива прехвърляния, ако тя притежава пари в брой или ликвидни средства във валутите, от които се нуждае.

2. Комисията контактува с всяка държава-членка посредством орган, определен от съответната държава. При осъществяването на финансовите операции Комисията използва услугите на емисионната банка на съответната държава-членка или на друга финансова институция, одобрена от тази държава.

3. Що се отнася до разходите, които Общността следва да извърши във валутите на трети страни, Комисията, преди окончателното приемане на бюджетите, внася в Съвета програма, която да посочва очаквания приход и разход в различните валути.

Програмата се одобрява от Съвета с квалифицирано мнозинство. Тя може да бъде изменена в течение на финансовата година в съответствие със същата процедура.

4. Държавите-членки снабдяват Комисията с валути на трети държави, които са необходими за осъществяването на разходите, предвидени в програмата, посочена в параграф 3, в съответствие със скалите на разпределение, посочени в член 172. Количествата, получени от Комисията във валути на трети страни, се прехвърлят на държавите-членки в съответствие със същите скали.

5. Комисията може свободно да разполага с всякакви количества валута на трети държави, получена от заеми, които тя е предоставила на тези държави.

6. Съветът може с единодушие, по предложение на Комисията, да приложи изцяло или отчасти спрямо Агенцията и съвместните предприятия режима на обмен на валута, предвиден в предходните параграфи и в зависимост от конкретния случай да приспособи тези мерки към техните текущи нужди.

ЧЛЕН 183

Съветът с единодушие, по предложение на Комисията:

- а) приема финансови регламенти, които в частност уточняват процедурата, която следва да бъде приета за изработването и изпълнението на бюджетите, включително този на Агенцията и за представянето и проверката на счетоводните отчети;
- б) определя методите и процедурата, в съответствие с които вноските на държавите-членки се предоставят на разположение на Комисията;
- в) определя правилата, отнасящи се до отговорността на разпределителите и на , счетоводителите, както и относно съответните разпоредби за контрол.

ДЯЛ ПЕТИ

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 184

Общността притежава юридическа правосубектност.

ЧЛЕН 185

Във всяка от държавите-членки Общността притежава най-широката правоспособност и дееспособност, предоставяни на юридическите лица, съгласно съответните закони; тя може в частност да придобива и да се разпорежда с движима и недвижима собственост и да бъде страна по съдебни производства. За тази цел Общността се представлява от Комисията.

ЧЛЕН 186

Съветът с единодушие и в сътрудничество с Комисията и след като се консултира с останалите заинтересовани институции, приема Правилник за длъжностните лица и Условия за работа на другите служители на Общността.

След като настоящият договор е бил в сила в продължение на четири години, Правилникът за длъжностните лица и Условията за работа могат да бъдат изменени от Съвета с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията и след консултиране с останалите заинтересовани институции.

ЧЛЕН 187

Комисията може, в рамките и при условията, приети от Съвета в съответствие с разпоредбите на настоящия договор, да събира всякаква информация и да осъществява всякакви проверки, които са необходими за изпълнението на възложените ѝ задачи.

ЧЛЕН 188

Договорната отговорност на Общността се урежда от правото, приложимо по отношение на съответния договор.

В случай на извъндоговорна отговорност, Общността в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите-членки, трябва да поправи вредите, причинени от нейни институции или служители при изпълнението на техните задължения.

Личната отговорност на служителите към Общността се регулира от разпоредбите, съдържащи се в Правилника за длъжностните лица или в Условията за работа, които се прилагат по отношение на тях.

ЧЛЕН 189

Седалището на институциите на Общността се определя по общо съгласие между правителствата на държавите-членки.

ЧЛЕН 190

Разпоредбите относно езиците на институциите на Общността се определят с единодушие от Съвета, без с това да се засягат разпоредбите, съдържащи се в процедурния правилник на Съда.

ЧЛЕН 191

Общността притежава на териториите на държавите-членки такива привилегии и имунитети, каквито са необходими за осъществяването на нейните задачи, при условията, предвидени в отделен протокол.

ЧЛЕН 192

Държавите-членки вземат всички подходящи мерки, било общи или специални, за да осигурят изпълнението на задълженията, възникващи от настоящия договор, или от действие, предприето от институциите на Общността. Те са длъжни да действат за постигането на целите на Общността.

Те се въздържат от каквато и да било мярка, която би могла да застраши постигането на целите на настоящия договор.

ЧЛЕН 193

Държавите-членки се задължават да не уреждат споровете, отнасящи се до тълкуването или прилагането на настоящия договор, по начини, различни от тези, предвидени в него.

ЧЛЕН 194

1. Членовете на институциите на Общността, членовете на комитетите, длъжностните лица и другите служители на Общността, и всички други лица, които поради своите функции или своите публични или лични контакти с институциите, или със съоръженията на Общността, или със съвместните предприятия, са призвани да придобиват или получават съобщаване на всякакви факти, сведения, информация, документи или обекти, които са обхванати от системата за сигурност, в съответствие с разпоредби, приети от държава-членка или от институция на Общността, са длъжни, дори и след прекратяването на изпълнението на такива функции или контакти, да ги пазят в тайна от всяко лице, което не е оправомощено за това или от широката публика.

Всяка държава-членка счита нарушението на това задължение като засягащо правилата ѝ за секретност и като попадащо, както по отношение на същността, така и по отношение на юрисдикцията, в приложното поле на законодателството, отнасящо се до действия, които са в ущърб на сигурността на държавата, или до разкриване на професионални тайни. Тази държава-членка, по молба на заинтересованата държава-членка или на Комисията, преследва извършителя на такова нарушение в рамките на нейната юрисдикция.

2. Всяка държава-членка съобщава на Комисията всички разпоредби, уреждащи в рамките на нейните територии класификацията и секретността на информацията, сведенията, документите или обектите, намиращи се в приложното поле на настоящия договор.

Комисията осигурява съобщаването на тези разпоредби на останалите държави-членки.

Всяка държава-членка предприема всички подходящи мерки, за да улесни постепенното създаване на единна и всеобхватна система за сигурност. Комисията може, след като се консултира със заинтересованите държави-членки, да приема препоръки за тази цел.

3. Институциите на Общността, техните съоръжения, а също и съвместните предприятия са длъжни да прилагат разпоредбите относно системата за сигурност, която е в сила на територията, на която е разположено всяко едно от споменатите образувания.

4. Всяко разрешение, предоставяно от институция на Общността или от държава-членка на лице, което осъществява своята дейност в приложното поле на настоящия договор, за достъп до факти, информация, документи или обекти, които се отнасят до приложното поле на настоящия договор и са включени в системата за сигурност, се признава от всяка друга институция или всяка друга държава-членка.

5. Разпоредбите на настоящия член не изключват прилагането на специални разпоредби, произтичащи от споразумения, сключени между държава-членка и трета страна, или международна организация.

ЧЛЕН 195

Институциите на Общността, Агенцията и съвместните предприятия, при прилагането на настоящия договор трябва да спазват условията за достъп до руди, суровини и специални дялящи се материали, които са предвидени в националните правни уредби, приети по съображения за обществен ред или за обществено здраве.

ЧЛЕН 196

За целите на настоящия договор, освен ако друго не е предвидено:

а) „лице” означава всяко физическо лице, което осъществява всички или някои от своите дейности на териториите на държави-членки в област, определена от съответната глава на настоящия договор;

б) „предприятие” означава всяко предприятие или институция, която осъществява цялата своя дейност или някои от своите дейности на териториите на държави-членки в област, определена от съответната глава на настоящия договор, независимо от това дали е нейният статус е частноправен или публичноправен.

ЧЛЕН 197

За целите на настоящия договор:

1. „Специални дялящи се материали” означава плутоний-239; уран-233; уран, обогатен в уран-235 или уран-233; и всеки продукт, съдържащ един или повече от споменатите по-горе изотопи, както и такива други дялящи се материали, които биха могли да бъдат определени от Съвета, с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията; изразът „специални дялящи се материали” обаче не включва суровините.

2. „Уран, обогатен в уран-235 или уран-233” означава уран, съдържащ уран-235 или уран-233, или и двата, в количество такова, че съотношението на сбора на тези изотопи спрямо изотопа –238 е по-голямо отколкото съотношението на изотопа –235 спрямо изотопа –238, което се среща в природата.

3. „Суровини” означава уран, съдържащ смес от изотопи, които се срещат в природата; уран, чието съдържание на уран-235 е по-малко от нормалното; торий; всеки един от споменатите по-горе материали под формата на метал, сплав, химически компонент или концентрат; всяка друга субстанция, съдържаща се в един или повече то гореспоменатите материали в такава концентрация, каквато е била уточнена от Съвета, приел решение с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията.

4. „Руди” означава всякаква руда, съдържаща в средна концентрация, определена от Съвета, който приема решение с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията, субстанции, от които определените по-горе суровини могат да бъдат получени чрез подходяща химическа или физическа обработка.

ЧЛЕН 198

Освен ако не е предвидено друго, настоящият договор се прилага спрямо европейските територии на държавите-членки и неевропейските територии, намиращи се под тяхна юрисдикция.

Той също така се прилага по отношение на европейските територии, за чиито външни отношения е отговорна някоя от държавите-членки.

ЧЛЕН 199

Задължение на Комисията е да осигури поддържането на необходимите отношения с органите на Организацията на обединените нации, нейните специализирани институции и на Общото споразумение за митата и търговията.

Комисията поддържа подходящи отношения с всички международни организации.

ЧЛЕН 200

Общността установява всички подходящи форми на сътрудничество със Съвета на Европа.

ЧЛЕН 201

Общността установява тясно сътрудничество с Организацията за европейско икономическо сътрудничество, чиито подробности се определят по общо съгласие.

ЧЛЕН 202

Разпоредбите на настоящия договор не изключват съществуването или осъществяването на регионалните съюзи между Белгия и Люксембург или между Белгия, Люксембург и Нидерландия, доколкото целите на тези регионални съюзи не могат да бъдат постигнати посредством прилагането на настоящия договор.

ЧЛЕН 203

Ако действие на Общността се окаже необходимо за осъществяването на една от целите на Общността и настоящият договор не е предвидил необходимите правомощия за действие, необходими за тази цел Съветът с единодушие, по предложение на Комисията и след като се консултира с Асамблеята, приема всички необходими разпоредби.

ЧЛЕН 204

Правителството на всяка държава-членка или Комисията могат да представят на Съвета предложения за изменение на настоящия договор.

Ако Съветът, след консултиране с Асамблеята и когато е необходимо, с Комисията, даде становище в полза на свикването на конференция на представителите на правителствата на държавите-членки, конференцията се свиква от председателя на Съвета с цел определяне с общо съгласие на измененията на настоящия договор, които трябва да бъдат направени.

Измененията влизат в сила след тяхното ратифициране от всички държави-членки в съответствие с техните конституционни изисквания.

ЧЛЕН 205

Всяка европейска държава може да поиска да стане член на Общността. Тя отправя молбата си до Съвета, който взема решение с единодушие, след консултиране с Комисията.

Условията на приемане и необходимите за това изменения на настоящия договор се уреждат със споразумение между държавите-членки и държавата-кандидатка. Това споразумение подлежи на ратифициране от всички договарящи държави, в съответствие с техните конституционни изисквания.

ЧЛЕН 206

Общността може да сключва с една държава, съюз от държави или международна организация споразумения за асоцииране, установяващи взаимни права и задължения, общо действие и специфични процедури.

Тези споразумения се сключват от Съвета с единодушие, след консултиране с Асамблеята.

Когато тези споразумения налагат изменения на настоящия договор, те първо се приемат по процедурата, предвидена в член 204.

ЧЛЕН 207

Протоколите, включени като приложение към настоящия договор, по общо съгласие на държавите-членки представляват неразделна част от него.

ЧЛЕН 208

Настоящият договор се сключва за неограничен срок.

ДЯЛ ШЕСТИ

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО НАЧАЛНИЯ ПЕРИОД

Раздел I

Учредяване на институциите

ЧЛЕН 209

Съветът се свиква в срок от един месец от влизането в сила на настоящия договор.

ЧЛЕН 210

Съветът, в срок от три месеца от първото си заседание, взема всички подходящи мерки за учредяване на Икономическия и социален комитет.

ЧЛЕН 211

Асамблеята се свиква от Председателя на Съвета в срок от два месеца от първото заседание на Съвета, за да избере свое бюро и да приеме свой процедурен правилник. До избирането на бюро заседанията се председателстват от най-възрастния член.

ЧЛЕН 212

Съдът встъпва в задълженията си веднага след назначаването на неговите членове. Първият му председател се назначава за срок от три години по същия начин като неговите членове.

Съдът приема свой процедурен правилник в срок от три месеца от встъпване в задълженията си.

Нито едно дело не може да бъде заведено пред Съда докато не бъде публикуван процедурния му правилник. Сроковете за завеждане на искиве започват да текат само от датата на това публикуване.

При назначаването си председателят на съда започва да упражнява правомощията, предоставени му с настоящия договор.

ЧЛЕН 213

Комисията поема задълженията и отговорностите, възложени ѝ с настоящия договор, веднага след назначаването на нейните членове.

При поемане на задълженията си Комисията започва проучвания и осъществява контакти с държавите-членки, предприятия, работници и потребители, които са необходими за изготвянето на цялостен преглед на ситуацията на ядрените промишлености в Общността. Комисията внася доклад по този въпрос в Асамблеята в срок от шест месеца.

ЧЛЕН 214

1. Първата финансова година започва да тече от датата на влизане в сила на настоящия договор и продължава до следващия 31 декември. Ако, обаче, договорът влезе в сила през втората половина на годината, първата финансова година продължава до 31 декември на следващата година.

2. До приемането на бюджета за първата финансова година, държавите-членки предоставят без лихва авансови суми на Общността, които се приспадат от техните финансови вноски при формирането на бюджета.

3. До съставянето на Правилника за длъжностните лица и Условията за работа на другите служители на Общността, предвидени в член 186, всяка институция избира необходимия персонал, като за тези цел сключва срочни договори. Всяка институция обсъжда със Съвета всеки въпрос относно броя, възнагражденията и разпределението на длъжностите.

Раздел II

Първи разпоредби за прилагането на настоящия договор

ЧЛЕН 215

1. Трябва да се осъществи първоначална програма за изследвания и обучение, която е посочена в приложение V към настоящия договор и чиято стойност не може

да превишава 215 милиона разчетни единици СЕП, освен ако Съветът не е решил друго с единодушие, в срок от пет години от влизането в сила на настоящия договор.

2. Разбивка на разходите, необходими за изпълнението на тази програма е посочена като пример в основните подразделения в приложение V.

Съветът, с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, може да изменя тази програма.

ЧЛЕН 216

Предложенията на Комисията относно реда и условията на функциониране на институцията с университетски статут, посочена в член 9, се представят на Съвета в срок от една година от влизането в сила на настоящия договор.

ЧЛЕН 217

Регламентите за сигурност, предвидени в член 24 относно режимите на секретност, приложими към разпространението на информация, се приемат от Съвета в срок от шест месеца от влизането в сила на настоящия договор.

ЧЛЕН 218

Основните стандарти се определят в съответствие с разпоредбите на член 31 в срок от една година от влизането в сила на настоящия договор.

ЧЛЕН 219

Законовите, подзаконови и административни разпоредби, които имат да цел да осигурят опазване здравето на населението и на работниците на териториите на държавите-членки срещу опасности, произтичащи от йонизиращо лъчение, се съобщават в съответствие с член 33, на Комисията от тези държави в срок от три месеца от влизането в сила на настоящия договор.

ЧЛЕН 220

Предложенията на Комисията, свързани с устава на Агенцията, които са предвидени в член 54, се представят на Съвета в срок от три месеца от влизането в сила на настоящия договор.

Раздел III Преходни разпоредби

ЧЛЕН 221

Разпоредбите на членове 14 - 23 и на членове 25 - 28 се прилагат за патенти, възникнала временна закрила върху патенти и полезни модели и също за заявки за патенти и полезни модели, които са съществували преди влизането в сила на настоящия договор при следните условия:

1. За прилагането на срока, предвиден в член 17, параграф 2, трябва да се държи сметка, в полза на собственика, за новата ситуация, създадена в резултат на влизането в сила на настоящия договор.

2. По отношение на съобщаването на изобретение, което не е секретно, ако единият от двата или и двата срока от три месеца и осемнадесет месеца, посочени в член 16, са изтекли на датата, на която настоящият договор влиза в сила, от тази дата започва да тече нов срок от шест месеца.

Ако тези срокове или един от тях не са изтекли на тази дата, те се удължават с шест месеца от датата, на която нормално изтичат.

3. Същите разпоредби се прилагат по отношение на съобщаването на секретно изобретение в съответствие с член 16 и член 25, параграф 1; въпреки това, в такъв случай, датата на влизане в сила на регламентите за сигурност, посочени в член 24, е датата, приета като начало на новия срок или на продължаване на текущ срок.

ЧЛЕН 222

По време на периода между датата влизането в сила на настоящия договор и определената от Комисията дата, на която Агенцията поема изпълнението на задълженията си, споразуменията и договорите за доставка на руда, суровини и специални дялящи се материали се сключват или подновяват само с предварителното съгласие на Комисията.

Комисията трябва да отказва да одобрява сключването или подновяването на споразумения или договори, които тя счита, че може да възпрепятстват прилагането на настоящия договор. Тя може, по-специално, да подчини одобрението си на въвеждането в договорите и споразуменията на клаузи, които позволяват на Агенцията да вземе участие в тяхното изпълнение.

ЧЛЕН 223

Чрез дерогация от разпоредбите на член 60, и за да се отчетат вече извършените проучвания и работа, снабдяването на реакторите, инсталирани на територията на държава-членка, които могат да достигнат фаза на критичност преди изтичането на срок от седем години от датата на влизането в сила на настоящия договор, се ползва, за максимален срок от десет години от същата дата, с приоритет, който може да се упражни както по отношение на рудата и суровините, идващи от територията на тази държава, така и по отношение на суровините или специалните дялящи се материали, които са предмет на двустранно споразумение, сключено преди влизането в сила на настоящия договор и съобщено на Комисията в съответствие с член 105.

Същият приоритет се дава за същия срок от десет години по отношение на снабдяването на всеки завод за изотопно разделяне, който представлява или не е съвместно предприятие, пуснато в експлоатация на територията на държава-членка преди изтичането на срока от седем години от датата влизането в сила на настоящия договор.

Агенцията сключва съответните договори след като Комисията е установила, че са изпълнени условията за упражняване на правото на приоритет.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 224

Настоящият договор подлежи на ратифициране от високодоговарящите страни в съответствие с техните конституционни изисквания. Ратификационните инструменти се депозират при правителството на Италианската република.

Договорът влиза в сила на първия ден от месеца, следващ този, през който е депозиран ратификационният инструмент от последната измежду подписалите държави, която е предприела тази стъпка. Но ако депозирането е осъществено по-малко от петнадесет дни преди началото на следващия месец, настоящият договор влиза в сила от първия ден на втория месец след този на деня на депозирането.

ЧЛЕН 225

Настоящият договор, съставен в единствен оригинал на италиански, немски, нидерландски и френски езици, като всичките четири текста са еднакво автентични, се депозира в архивите на правителството на Италианската република, което изпраща заверено копие до всяко от правителствата на останалите държави, които са го подписали.

В УДОСТОВЕРЕНИЕ НА КОЕТО, долуподписаните упълномощени представители подписаха настоящия договор.

Съставено в Рим на двадесет и петия ден от месец март хиляда деветстотин петдесет и седма година.

P.H. SPAAK
ADENAUER
PINEAU
ANTONIO SEGNI
BECH
J. LUNS

J. Ch. SNOY И d'OPPUERS
HALLSTEIN
FAURE
GAETANO MARTINO
LAMBERT SCHAUS
J. LINTHORST HOMAN

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Област на изследванията, отнасящи се до

ЯДРЕНАТА ЕНЕРГЕТИКА

(посочена в член 4 от настоящия договор)

I. Суровини

1. Методи за проучване и добив на основни материали (уран, торий и други продукти със специфично значение в областта на ядрената енергетика).
2. Методи за концентриране на тези материали и за превръщането им в технически чисти съединения.
3. Методи за превръщането на тези технически чисти съединения в определен вид ядрени съединения и метали.
4. Методи за превръщане и обработка на тези съединения и метали, а също и на плутоний, уран-235 или уран-233, в чист вид или заедно с тези съединения или метали, в ядрено гориво от химическата, керамичната или металургичната индустрия.
5. Методи за защита на тези елементи, съставляващи ядрено гориво срещу корозия или ерозия посредством външни реактиви.
6. Методи за производство, пречистване, обработване и запазване на други специални материали, използвани в областта на ядрената енергетика и в частност:
 - а) забавители, като тежка вода, ядрен графит, берилий и берилиев оксид;
 - б) структурни материали като цирконий (без хафний), ниобий, лантан, титан, берилий и техните оксиди, карбиди и други съединения, които могат да бъдат използвани в ядрената енергетика;
 - в) охладители като хелий, органични течности, натрий, натриево-калиеви сплави, бисмут, оловно-бисмутови сплави.
7. Метод за отделяне на изотопи:
 - а) от уран;
 - б) от материали в количества, които могат да бъдат предвидени, и които могат да бъдат използвани в производството на ядрена енергетика като литий-6, литий-7, азот-15 и бор-10;
 - в) от изотопи, използвани в малки количества за научни изследвания.

II. Физика приложима в ядрената енергетика

1. Приложна теоретична физика:

- а) нискоенергийни ядрени реакции, в частност неутронно индуциращи реакции;
- б) делене на атома;
- в) взаимодействие на йонизиращото лъчение и фотоните с материята;
- г) теория на твърдото тяло;
- д) изучаване на синтеза, в частност изследване на поведението на йонизиращата плазма при действието на електромагнити и на термодинамиката при твърде високи температури.

2. Приложна експериментална физика:

- а) същите области, както споменатите в точка 1 по-горе;
- б) изучаване на свойствата на трансурановите елементи, които са от значение в областта на ядрената енергетика.

3. Изчисления във връзка с реактора:

- а) теоретична макроскопична неутронна физика;
- б) експериментални неутронни измервания; експоненциални и критични експерименти;
- в) термодинамични изчисления и изчисления на съпротивлението на материалите;
- г) съответни експериментални измервания;
- д) кинетика на реактора, проблеми на контрола на реактора и релевантни експерименти;
- е) изчисления във връзка със защитата от радиация и релевантни експерименти.

III. Физикохимия на реакторите

1. Изучаване на промените във физическата и химична структура, и на промените в техническите свойства на различните материали в реакторите, причинени от:

- а) топлина;
- б) характера на веществата, с които те влизат в контакт;
- в) механични фактори.

2. Изучаване на разпадането и на други явления, предизвиквани от лъченето при:

- а) елементите, представляващи ядрени горива;
- б) структурните материали и охладителите;

в) забавителите.

3. Прилагане на аналитичната химия и аналитичната физикохимия по отношение на компонентите в реактора.

4. Физикохимия на хомогенните реактори: радиохимия, корозия.

IV. Обработка на радиоактивния материал

1. Метод за извличане на плутоний и на уран-233 от ядрени горива и за възможното възстановяване на урана или тория.

2. Химия и металургия на плутония.

3. Методи за извличане и химия на други трансуранови елементи.

4. Методи за извличане и химия на полезните радиоизотопи:

а) делящи се продукти;

б) радиоизотопи, получавани посредством радиация.

5. Сгъстяване и съхраняване на неизползваемите радиоактивни отпадъци.

V. Използване на радиоизотопите

Използване на радиоизотопите като активни елементи или изотопни индикатори в:

а) индустрията и науката;

б) медицината и биологията;

в) земеделието.

VI. Изучаване на вредните последици от радиацията върху живите организми

1. Изучаване на откриването и измерването на вредната радиация.

2. Изучаване на адекватните превантивни и предпазни мерки, както и на съответните стандарти за сигурност.

3. Изучаване на лечението на последиците от радиацията.

VII. Оборудване

Изследванията във връзка със създаването и подобряването на апаратурата, специално предназначена не само за реактори, но и за индустриални и научноизследователски съоръжения, които са необходими за дейностите, посочени по-горе.

Като примери могат да бъдат упоменати:

а) помпи за специални течности;

- б) топлообменници;
- в) апарати за изследвания в областта на ядрената физика, като например селектори на неутронната бързина;
- г) оборудване с дистанционно управление.

2. Следните видове електрическо оборудване:

а) инструменти за откриването и измерването на радиацията, които в частност се използват при:

- проучвания за минерали;
- научни и технически изследвания;
- контрол на реактора;
- здравеопазването и сигурността.

б) оборудване за контрол на реактори;

в) ниско енергийни ускорители на частици (до 10 мегаелектронволта).

VIII. Икономически аспекти на енергийното производство

1. Сравнителни проучвания, както теоретични, така и експериментални, на различните видове реактори.
2. Техническо и икономическо изучаване на горивните цикли.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРОМИШЛЕНИ ДЕЙНОСТИ

(посочени в член 41 от настоящия договор)

1. Добив на уранова и ториева руда.
2. Концентрация на тези руди.
3. Химична обработка и пречистване на уранови и ториеви концентрати.
4. Производство на ядрени горива в каквато и да е форма.
5. Производство на елементи, представляващи ядрени горива.
6. Производство на уранов хексафлуорид.
7. Производство на обогатен уран.
8. Производство на радиоактивни горива, с цел отделянето на някои или на всички елементи, съдържащи се в тях.
9. Производство на реакторни забавители.
10. Производство на цирконий без хафний или на компоненти от него.
11. Ядрени реактори от всички видове и за всякакви цели.
12. Съоръжения за промишлена обработка на радиоактивни отпадъци, създадени във връзка с едно или повече от съоръженията, посочени в този списък.
13. Полуиндустриални съоръжения, предназначени да осигурят възможност за построяване на съоръжения, осъществяващи някоя от дейностите, посочени в точки от 3 до 10.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Предимства, които могат да бъдат предоставяни на СЪВМЕСТНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

(съгласно член 48 от настоящия договор)

- 1.а) Признаване на обществената им значимост, в съответствие с разпоредбите на националното законодателство, при придобиване на недвижима собственост, необходима за създаването на съвместно предприятие.
- б) Прилагане на национална процедура за принудително отчуждаване, въз основа на обществен интерес, така че придобиването да може да се осъществи, когато не е било постигнато доброволно споразумение.
2. Право на предоставяне на лицензи или чрез арбитражни решения или предоставяне на принудителна лицензия, така както е предвидено в членове 17 - 23.
3. Освобождаване от всички налози и такси при учредяването на съвместните предприятия, както и от всички данъци върху апортираното имущество.
4. Освобождаване от всички налози и такси при придобиването на недвижими имоти, както и от всички такси за регистрация и вписване.
5. Освобождаване от всички преки данъци, с които би трябвало да бъдат облагани съвместните предприятия, тяхната собственост, имущество и приходи.
6. Освобождаване от всички мита и такси с еквивалентен ефект, както и от забраните и ограниченията на внос или износ, било от икономически или от фискален характер, които се отнасят до:
 - а) научно и техническо оборудване, с изключение на строителни материали и оборудване за административни нужди;
 - б) продукти, които са били или трябва да бъдат обработвани в съвместното предприятие.
7. Облекчения във връзка с обмена на валута, предвидени в член 182, параграф 6.
8. Освобождаване от ограниченията за влизане и за постоянно пребиваване на гражданите на държава-членка, които работят в съвместните предприятия, на техните съпрузи и на членове на семействата им, които са на тяхна издръжка.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Списъци

на стоките и продуктите съгласно
РАЗПОРЕДБИТЕ НА ГЛАВА IX
ОТНОСНО ОБЩИЯ ЯДРЕН ПАЗАР

Списък А¹

Уранови руди, съдържащи естествен уран в повече от 5 процента от теглото си.

Уранити, съдържащи естествен уран в повече от 5 процента от теглото си.

Уранов оксид.

Неорганични съединения на естествения уран, без уранов оксид и уранов хексафлуорид.

Органични съединения на естествения уран.

Суров или обработен естествен уран.

Сплави, съдържащи плутоний.

Органични или неорганични съединения на урана, обогатени с органични или неорганични съединения или с уран 235.

Органични или неорганични съединения или уран-233.

Торий, обогатен с уран-233.

Органични или неорганични съединения на плутония.

Уран, обогатен с плутоний.

Уран, обогатен с уран-235.

Сплави, съдържащи уран, обогатени с уран-235 или уран-233.

Плутоний.

Уран-233.

Уранов хексафлуорид.

Моназит.

Ториеви руди, съдържащи торий в повече от 20 процента от теглото си.

Суров или обработен торий.

Ториев оксид.

Неорганични съединения на тория, с изключение на ториев оксид.

Органични съединения на тория.

Списък А²

Деутерий и негови съединения (включително и тежка вода), в които съотношението на броя на атомите на деутерия и обикновените водородни атоми превишава 1:5000.

Тежък парафин, при който съотношението на броя на атомите на деутерия и обикновените водородни атоми превишава 1:5000.

Смеси и разтвори, в които съотношението на броя на атомите на деутерия и обикновените водородни атоми превишава 1:5000.

Ядрени реактори.

Съоръжения за отделяне на урановите изотопи посредством газова дифузия или други методи.

Съоръженията за производство на деутерий, неговите компоненти (включително тежка вода) и деривати, както и смеси или производни, съдържащи деутерий, при които съотношението на броя на атомите на деутерия и обикновените водородни атоми превишава 1:5000:

- съоръжения, функциониращи посредством електролиза на вода;
- съоръжения, функциониращи посредством дестилация на вода, течен водород и др.;
- съоръжения, функциониращи посредством обмен на изотопи между водороден сулфид и вода, при промяна на температурата;
- съоръжения, функциониращи по друг начин.

Съоръжения, специално предназначени за химическа обработка на радиоактивния материал:

- съоръжения за отделяне на радиоактивно гориво:
- посредством химически процес (разтворители, утаяване, йонообмен и др.);
- посредством физични процеси (фракционна дестилация и др.);
- съоръжения за преработка на отпадъци;
- съоръжения за преработка на гориво.

Превозни средства, специално предназначени за превоз на високо радиоактивни субстанции:

- железопътни и трамвайни товарни фургони, товарни вагони и камиони от всякакъв размер;
 - моторни вагонетки;
 - моторизирани товарни платформи за обработка на стоки;
 - влекачи и полувлекачи, както и други немоторизирани превозни средства.
- Контейнери с оловно противорадиационно покритие за транспорт и за съхраняване на радиоактивен материал.

Изкуствени радиоактивни изотопи и техните органични или неорганични съединения. Механични манипулатори с дистанционно управление, специално предназначени за обработка на високо радиоактивни субстанции;

- механично управлявани съоръжения, подвижни или неподвижни, които не могат да бъдат управлявани ръчно.

Списък Б

Компоненти и части за ядрени реактори.

Литиеви руди и концентрати.

Радиоактивни метали:

- необработен берилий;
- необработен висмут;
- ниобий (колумбий);
- цирконий (без хафний);
- необработен литий;
- необработен алуминий;
- необработен калций;
- необработен магнезий;

Борен трифлуорид.

Дехидрирана флуороводородна киселина.

Хлорен трифлуорид.

Бромен трифлуорид.

Литиев хидроксид.

Литиев флуорид.

Литиев хлорид.

Литиев хидрид.

Литиев карбонат.

Радиоактивен берилиев оксид.

Огнеупорни тухли от радиоактивен берилиев оксид.

Други огнеупорни продукти от радиоактивен берилиев оксид.

Изкуствен графит под формата на блокове или парчета, при който съдържанието на бор е по-малко или равно на една милионна, и при който разрезът на цялото микроскопично термално неутронно поглъщане е по-малък или равен на 5 милибара.

Изкуствено получени стабилни изотопи.

Електромагнитни йонни сепаратори, включително масови спектрографи и масови спектрометри.

Реакторни стимулатори (включително аналогови компютри).

Механични манипулатори с дистанционно управление.

- ръчно контролирани (т.е. такива, с които се борави ръчно, както с инструмент).

Помпи за течни метали.

Високо вакуумни помпи.

Топлообменници, специално предназначени за атомните електроцентрали.

Инструменти за откриване на радиация (както и резервни части) от един от следните видове, специално предназначени или приспособяеми за измерване на радиация, като алфа и бета частици, гама лъчи, неутрони и протони:

- гайгеров брояч и пропорционални броячи;

- уреди за откриване или измерване, включително гайгер-мюлеров брояч или пропорционални броячи;

- йонизационни камери;

- инструменти, включващи йонизационните камери;

- уреди за откриване или измерване на радиация при търсене на минерали, и за контрол на реактора, въздуха, водата и почвата;

- уреди за откриване на неутрони, използващи бор, борен трифлуорид, водород или радиоактивен елемент;
- уреди за откриване или измерване, включително уреди за откриване на неутрони, използващи бор, борен трифлуорид, водород или радиоактивен елемент;
- сцинтилаторни кристали, поставени в обвивка или в метално покритие (твърди сцинтилатори);
- инструменти за откриване или измерване, включително течни, твърди или газообразни сцинтилатори;
- усилватели, специално предназначени за ядрени изследвания, включително линейни усилватели, предварителни усилватели, разделни усилватели и анализатори на честотата на пулса;
- други уреди, които се използват с уредите за откриване на радиацията;
- електроскопи и електромери, включително дозиметри (с изключение на уредите с учебна цел, електроскопи от обикновени метални пластинки, дозиметри, специално предназначени за използване с медицинско рентгеново оборудване и електростатични измервателни инструменти);
- инструменти, които са в състояние да измерват сила на тока, по-малка от един пикоампер;
- фотоувеличителни тръби с фотокатод, който дава сила на тока поне 10 микроампера на лумен, и при който средното усилване е по-голямо от 10 на пета степен, както и други видове електрически усилвател, активизиращ се от позитивни йони;
- скалери и електронни измервателни уреди за установяване на радиацията. Циклотрони, електростатични генератори *Van de Graaf* или *Cockroft Walton*, линейни ускорители и други машини, които са в състояние да придадат на ядрените частици енергия по-голяма от 1 мегаелектронволт.

Магнити, специално предназначени и създадени за споменатите по-горе машини и оборудване (циклотрони и др.).

Ускорители и фокусиращи уреди от тип, използван при масовите спектрометри и масовите спектрографи.

Интензивни електронни източници на положителни йони, предназначени за използване с ускорители на частици, масови спектрометри и подобни средства.

Антирадиационно стъкло:

- излято или пресовано стъкло (включително армирано или лято) в квадратна или правоъгълна форма, грундирано или полирано, но необработено повече;

- излято или пресовано стъкло (независимо от това дали е грундирано или полирано), нарязано във форми, различни от квадратна или правоъгълна, извито или обработено по друг начин (например нарязано или гравирано);

- предпазно стъкло, състоящо се от закалено или многопластово стъкло, в определена форма или не.

Херметически изолиращо облекло, позволяващо защита срещу радиация или срещу радиоактивно замърсяване:

- направено от пластмаса;

- направено от каучук;

- направено от импрегнирана или покрита тъкан;

- за мъже;

- за жени.

Дифенил (когато е фактически ароматен въглеродород $C_6H_5C_6H_5$).

Трифенил.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ПЪРВОНАЧАЛНА ПРОГРАМА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА

ДЕЙНОСТ И ЗА ОБУЧЕНИЕ

ПОСОЧЕНА В ЧЛЕН 215 ОТ НАСТОЯЩИЯ ДОГОВОР

I. ПРОГРАМА НА ОБЕДИНЕНИЯ ЦЕНТЪР

1. ЛАБОРАТОРИИ, ОБОРУДВАНЕ И ИНФРАСТРУКТУРА

Обединеният център включва:

а) общи лаборатории за химия, физика, електроника и металургия;

б) специални лаборатории за следните области:

- ядрен синтез;

- отделяне на изотопи, с изключение на уран-235 (тази лаборатория трябва да бъде оборудвана с електромагнитен сепаратор с висока разделителна способност);

- прототипи на уреди за проучване;

- минералогия;

- радиобиология;

в) бюро за стандарти, специализиращо се в ядрени измервания за анализ на изотопите и в абсолютни измервания на радиацията и неутронното поглъщане, оборудвано със свой собствен реактор.

2. ДОКУМЕНТАЦИЯ, ИНФОРМАЦИЯ И ОБУЧЕНИЕ

Обединеният център организира широкомащабен обмен на информация, в частност в следните области:

- суровини; методи за откриване, добиване, съгъстяване, превръщане, преработка и т.н.;

- ядрена физика;

- физикохимия на реакторите;

- обработка на радиоактивния материал;

- използване на радиоизотопи;

Обединеният център организира специализирани курсове, отнасящи се по-специално до обучението на проучвателите и използването на радиоизотопите.

Посочената в член 39 секция за документация във връзка със здравеопазването и сигурността, и за проучвания е длъжна да набира необходимата информация и документация.

3. РЕАКТОРНИ ПРОТОТИПИ

Веднага след влизането в сила на този договор се създава група от експерти. След като направи сравнение а програмите на държавите-членки, тя внася в Комисията, колкото е възможно по-бързо, подходящи препоръки за възможностите за избор, с които разполага в тези области и начините, и средствата за тяхното прилагане.

Планира се създаването на три или четири прототипа с малка мощност и участието, например чрез доставки на гориво, и забавители, в няколко реактора.

4. РЕАКТОР ЗА БЪРЗИ НЕУТРОНИ

Центърът трябва да има в рамките на възможно най-кратко време на свое разположение реактор за бързи неутрони за изпитание на материалите, намиращи се под радиоактивно въздействие.

Подготвителните проучвания за тази цел се осъществяват веднага след влизането в сила на този договор.

Реакторът за бързи неутрони разполага с обширни площи за провеждане на експерименти и подходящи лаборатории за онези, които го използват.

II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ, ОСЪЩЕСТВЯВАНА ВЪЗ ОСНОВА НА ДОГОВОР ИЗВЪН ОБЕДИНЕНИЯ ЦЕНТЪР

Значителна част от научноизследователската дейност се осъществява въз основа на договор извън Обединения център, в съответствие с член 10. Тези договори за научноизследователска дейност могат да имат следната форма:

1. Научни изследвания, които допълват тези на Обединения център, се осъществяват в областите на ядрения синтез, отделянето на изотопи, с изключение на уран-235, химията, физиката, електрониката, металургията и радиобиологията.
2. Центърът може да организира използването за експерименти на свободни площи от реакторите за бързи неутрони в държавите-членки.
3. Центърът може да използва специализирани съоръжения на смесените предприятия, които могат да бъдат създавани в съответствие с глава пета, като им възлага въз основа на договор някои научноизследователски дейности от общонаучен характер.

РАЗБИВКА ПО ОСНОВНИ ПЕРА

на необходимите разходи

за изпълнение на програмата за изследвания и обучение

(в милиони разчетни единици на Съюза за европейски плащания (EPU))

	ОБОРУДВАНЕ	ЕКСПЛОАТАЦИЯ (1)	ОБОРУДВАНЕ И /ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЯ	ОБЩО
I. СЪВМЕСТЕН ЦЕНТЪР				
1. Лаборатории, оборудване и инфраструктура:				
.....				
а) Общи лаборатории за химия, физика, електроника и металургия	12			
б) Специални лаборатории:				
ядрен синтез.....	3,5	1-ва година	1,3	
отделяне на изотопи (с изключение на U 235).....	2	2-ра година	4,3	
проучване и минералогия.....	1	3-та година	6,5	
в) Централно бюро за ядрени измервания.....	3	4-та година	7,4	
.....				
г) Друго оборудване за центъра и клоновете към него.....	8	5-та година	8,3	

д) Инфраструктура.....	8,5		28	
	38			66
		1-ва година	0,6	
		2-ра година	1,6	
2. Документация, информация и обучение.....	1	3-та година	1,6	
		4-та година	1,6	
		5-та година	1,6	
			7	8
3. Прототипи на реактори: Група експерти за избиране на прототипи..... Програма.....		1-ва година	0,7	
				59,3 (2)
				60
4. Реактор на бързи неутрони Реактор..... Лаборатория..... Подмяна на оборудването.....	15			
	6	4-та година	5,2	
	3	5-та година	5,2	
	24		10,4	34,4

II. ИЗСЛЕДВАНИЯ, ИЗВЪРШЕНИ ПО ДОГОВОРИ ИЗВЪН ЦЕНТЪРА				
1. Допълнителна работа на Центъра:				
а) Химия, физика, електроника, металургия.....			25	
.....				
б) ядрен синтез.....			7,5	
в) отделяне на изотопи (с изключение на U 235).....			1	
г) Радиобиология.....			3,1	
.....				
2. Наемане на площадки в реактори на бързи неутрони.....			6	
3. Изследвания в съвместни предприятия.....			4	
.....				
			46, 6	
Общо.....	46, 6
.....	215

(1) Оценка, базирана на персонал приблизително 1 000 души.

(2) Част от тази сума може да бъде отпусната за дейности, извършвани по договори извън центъра.

II. ПРОТОКОЛИ

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ КЪМ НЕЕВРОПЕЙСКИТЕ ЧАСТИ НА КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

Загрижени към момента на подписването на договора, с който се създава между тях Европейската общност за атомна енергия, да определят обхвата на разпоредбите на член 198 от договора по отношение на Кралство Нидерландия,

се договориха по следните разпоредби, които да бъдат приложени към настоящия договор:

Правителството на Кралство Нидерландия, поради конституционната структура на Кралството, произтичаща от Статута от 29 декември 1954 г., има право, чрез дерогация от член 198, да ратифицира настоящия договор или за Кралство Нидерландия в неговата цялост или за Кралството в Европа и за Нидерландска Нова Гвинея. В случай, че ратификацията се ограничи до Кралството в Европа и до Нидерландска Нова Гвинея, правителството на Кралство Нидерландия може по всяко време, като уведоми правителството на Италианската република – депозитар на ратификационните инструменти да декларира, че настоящият договор се прилага също за Суринам, или за Нидерландските Антили или за Суринам, и за Нидерландските Антили.

Съставено в Рим на двадесет и петия ден от месец март хиляда деветстотин петдесет и седма година.

P.H. SPAAK
ADENAUER
PINEAU
ANTONIO SEGNI
BECH

J. Ch. SNOY И d'OPPUERS
HALLSTEIN
FAURE
GAETANO MARTINO
LAMBERT SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

ПРОТОКОЛ ЗА ПРИВИЛЕГИИТЕ И ИМУНИТЕТИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ ПО ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ

като имат предвид, че в съответствие с член 191 от настоящия договор Общността се ползва на териториите на държавите-членки с необходимите за изпълнението на нейните задачи привилегии и имунитети, съгласно условията, установени в отделен протокол,

определиха за свои упълномощени представители, за да изготвят настоящия Протокол:

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА БЕЛГИЙЦИТЕ:

Барон J. Ch. SNOY И d'OPPUERS, Генерален секретар на Министерството на икономиката, Ръководител на белгийската делегация на Междуправителствената конференция;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ:

Професор доктор Carl Friedrich OPHÜLS, Посланик на Федерална република Германия, Ръководител на германската делегация на Междуправителствената конференция;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА:

Robert MARJOLIN, професор по право, Заместник-ръководител на френската делегация на Междуправителствената конференция;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА:

V. BADINI CONFALONIERI, Заместник-държавен секретар на външните работи, ръководител на италианската делегация на Междуправителствената конференция;

НЕЙНО КРАЛСКО ВИСОЧЕСТВО ВЕЛИКАТА ХЕРЦОГИНЯ НА ЛЮКСЕМБУРГ:

Lambert SCHAUS, Посланик на Великото херцогство Люксембург, ръководител на делегацията на Люксембург на Междуправителствената конференция;

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА НИДЕРЛАНДИЯ:

J. LINTHORST HOMAN, Ръководител на делегацията на Нидерландия на Междуправителствената конференция;

КОИТО, след като си размениха установените за валидни и съставени в надлежна форма пълномощия,

се договориха по следните разпоредби, които са приложени към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

ГЛАВА 1 СОБСТВЕНОСТ, СРЕДСТВА, ИМУЩЕСТВА И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ОБЩНОСТТА

ЧЛЕН 1

Помещения и сградите на Общността са неприкосновени. Те не могат да бъдат подлагани на претърсване, реквизиция, конфискация или експроприране. Собствеността и имуществата на Общността не могат да бъдат подлагани на каквито и да било административни или правни ограничения, без разрешение на Съда.

ЧЛЕН 2

Архивите на Общността са неприкосновени.

ЧЛЕН 3

Общността, нейното имущество, приходи и друга собственост се освобождават от всички преки данъци.

Правителствата на държавите-членки, когато е възможно, предприемат всички подходящи мерки, за да опростят или възстановят косвените данъци или данъците върху продажбите, включени в цената на движимата или недвижимата собственост, когато Общността осъществява за нейни официални нужди съществени покупки, чиято цена включва данъци от този вид. Тези разпоредби не се прилагат по такъв начин, че да предизвикат нарушаване на конкуренцията в рамките на Общността.

Не се предоставя освобождаване от данъците и други задължения, които са свързани с такси за предоставяне на комунални услуги.

ЧЛЕН 4

Общността е освободена от всички мита, забрани и ограничения върху вноса и износа по отношение на предмети, предназначени за нейно официално ползване; с внесените по този ред предмети не могат да се извършват сделки на разпореждане, независимо дали срещу заплащане или не, на територията на държавата, в която са били внесени, освен при условия, одобрени от правителството на тази държава.

Общността е освободена и от всички мита, забрани и ограничения върху вноса и износа на нейните публикации.

ГЛАВА 2 КОМУНИКАЦИИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕМИНАВАНЕ (*LAISSEZ-PASSER*)

ЧЛЕН 5

При техните официални комуникации и изпращането на всички техни документи, институциите на Общността се ползват на територията на всяка държава-членка с третирането, предоставяно от тази държава на дипломатическите мисии.

Официалната кореспонденция и другите официални комуникации на институциите на Общността не могат да бъдат подлагани на цензура.

ЧЛЕН 6

На членовете и служителите на институциите на Общността може да бъде издадено разрешение за преминаване (*laissez-passer*) от председателите на тези институции, във форма, определена от Съвета, който се признава за документ, валиден за пътуване от органите на държавите-членки. Такива разрешения за преминаване (*laissez-passer*) се издават на длъжностни лица и други служители, при условията, определени в Правилника за длъжностните лица и Условията за работа, предвидени в член 186 от настоящия договор.

Комисията може да сключва споразумения за признаването на тези разрешения за преминаване (*laissez-passer*) като документи, валидни за пътуване на територията на трети страни.

ГЛАВА 3 ЧЛЕНОВЕ НА АСАМБЛЕЯТА

ЧЛЕН 7

Никакво административно или друго ограничение не може да бъде налагано върху свободното движение на членовете на Асамблеята, които пътуват до или от мястото на заседанията на Асамблеята.

На членовете на Асамблеята по отношение на митническия и валутния контрол се предоставят:

- а) от тяхното собствено правителство – същите възможности, както предоставяните на висшите длъжностни лица, които пътуват в чужбина във връзка с временни официални мисии;
- б) от правителствата на останалите държави-членки – същите възможности, както предоставяните на представителите на чужди правителства, осъществяващи временни официални мисии.

ЧЛЕН 8

Членовете на Асамблеята не могат да бъдат подлагани под каквато и да било форма на издирване, задържане или съдебно производство във връзка с изразените от тях мнения или подадените от тях гласове при изпълнението на задълженията им.

ЧЛЕН 9

По време на сесиите на Асамблеята нейните членове притежават:

- а) на територията на тяхната собствена държава – имунитетите, предоставяни на членовете на националните парламенти;
- б) на територията на всяка друга държава-членка – имунитет от всякаква форма на задържане или съдебно производство.

Имунитетът действа по подобен начин и по отношение на горните членове по време на тяхното пътуване до и от мястото на заседанието на Асамблеята.

Не може да има позоваване на имунитета, когато член на парламента бъде заловен на мястото на извършване на нарушението и имунитетът не е пречка за Асамблеята да упражни правото си за отнемане на имунитета на някой от нейните членове.

ГЛАВА 4

ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, КОИТО УЧАСТВАТ В РАБОТАТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ НА ОБЩНОСТТА

ЧЛЕН 10

Представителите на държавите-членки, които участват в работата на институциите на Общността, техните съветници и технически експерти, при изпълнението на своите задължения и по време на пътуването си до и от мястото на заседанието се ползват с обичайните привилегии, имунитети и улеснения.

Настоящият член се прилага също така и по отношение на членовете на консултативните органи на Общността.

ГЛАВА 5

ДЛЪЖНОСТНИ ЛИЦА И ДРУГИ СЛУЖИТЕЛИ НА ОБЩНОСТТА

ЧЛЕН 11

На територията на всяка държава-членка, независимо от тяхната националност, длъжностните лица и другите служители на Общността, определени в член 186 от настоящия договор:

- а) се ползват, при спазване на разпоредбите на членове 152 и 188 от договора имат имунитет по отношение на съдебни производства във връзка с осъществяването на техните действия при изпълнението на служебните им задължения, включително за казаното или написаното от тях; те продължават да се ползват с този имунитет и след като са престанали да заемат съответната длъжност.
- б) заедно със своите съпрузи и членовете на своите семейства на тяхна издръжка те не могат да бъдат подлагани на ограничения във връзка с имиграцията или към тях да бъдат прилагани формалностите за регистриране на чужденци;
- в) относно разпоредбите за притежаването и обмена на валута, на тях трябва да бъдат предоставени същите улеснения, каквито обикновено се предоставят на длъжностните лица от международните организации;
- г) притежават правото да внасят безмитно своите мебели и вещи, от държавата по тяхното последно постоянно пребиваване или от държавата, чиито граждани са те, при поемането на поста в съответната държава, както и правото безмитно да реекспортират своите мебели и вещи при изтичане на мандата им в тази държава, при спазване и в двата случая на условията, които се считат за необходими от правителството на държавата, в която се упражнява това право;
- д) имат право да внасят безмитно лек автомобил за лична употреба, придобит или в държавата по тяхното последно постоянно пребиваване, или в държавата, чиито

граждани са те, при условията на вътрешния пазар на тази държава, както и да го реекспортират безмитно, при спазване във всеки един от случаите на условията, които се считат за необходими от правителството на съответната държава.

ЧЛЕН 12

Длъжностните лица и другите служители на Общностите подлежат на данъчно облагане в полза на Общността върху изплатените им от Общността заплати, възнаграждения и хонорари, в съответствие с условията и процедурата, приети от Съвета, по предложение на Комисията, в срок от една година от влизането в сила на този договор.

Те се освобождават от националните данъци върху заплатите, възнагражденията и хонорарите, които са им били изплатени от Общностите.

ЧЛЕН 13

За целите на прилагането на данъка върху дохода, на имуществения данък и на данъка върху наследството, както и за целите на прилагането на конвенциите за избягване на двойното данъчно облагане, сключени между държавите-членки на Общността, длъжностните лица и останалите служители на Общността, които единствено поради изпълнение на задълженията им в служба на Общността са установили своето пребиваване на територията на държава-членка, различна от тази на тяхното местоживееие за данъчни цели към момента на постъпване на работа в Общностите, с оглед облагането им с данъци се считат както в държавата на тяхното действително пребиваване, така и в държавата, където е тяхното местоживееие, за запазили местоживееенето си в последната държава, при условие че тя е член на Общността. Тази разпоредба се прилага също така и спрямо съпруга/ата, доколкото последният/-та не упражнява никаква дейност срещу заплащане, и спрямо децата, които са на издръжка и се намират под грижата на лицата, посочени в настоящия член.

Движимата собственост, която принадлежи на лицата, посочени в предходната алинея и е разположена на територията на държавата, където те временно пребивават, се освобождава от данък върху наследството в тази държава; тази собственост се счита за намираща се в страната на тяхното установено местоживееие за целите на облагането ѝ с данък, при спазване на правата на трети страни и при съобразяване с възможното прилагане на разпоредбите на международните конвенции за избягване на двойното данъчно облагане.

Всяко местоживееие, което е било придобито единствено с цел изпълнението на задълженията по служба в други международни организации, не се взема предвид при прилагане на разпоредбите на настоящия член.

ЧЛЕН 14

Съветът с единодушие, по предложение на Комисията, в срок от една година от влизането в сила на договора, установява схема за социално осигуряване на длъжностните лица и другите служители на Общността.

ЧЛЕН 15

Съветът, като действа по предложение на Комисията и след като се консултира с останалите заинтересовани институции, определя категориите длъжностни лица и други служители, по отношение на които се прилагат изцяло или отчасти разпоредбите на член 11, член 12, алинея 2, и член 13.

Имената, ранговете и адресите на длъжностните лица и други служители, включени в тези категории, се съобщават периодично на правителствата на държавите-членки.

ГЛАВА 6

ПРИВИЛЕГИИ И ИМУНИТЕТИ НА МИСИИТЕ НА ТРЕТИ СТРАНИ, АКРЕДИТИРАНИ КЪМ ОБЩНОСТТА

ЧЛЕН 16

Държавата-членка, на чиято територия се намира седалището на Общността, е длъжна да предостави обичайните дипломатически имунитети на мисиите на трети страни, акредитирани към Общността.

ГЛАВА 7

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 17

Привилегиите, имунитетите и улесненията се предоставят на длъжностните лица и на другите служители на Общността единствено в интерес на Общността.

Всяка институция на Общността се задължава да отнеме имунитета, предоставен на длъжностно лице или на друг служител, когато институцията счита, че отнемането на този имунитет не противоречи на интересите на Общността.

ЧЛЕН 18

Институциите на Общността, за целите на прилагането на настоящия протокол, си сътрудничат с компетентните органи на съответните държави-членки.

ЧЛЕН 19

Членове 11 - 14 включително и член 17 са прилагат и за членовете на Комисията.

ЧЛЕН 20

Членове 11 - 14 и член 17 се прилагат по отношение на съдиите, генералните адвокати, секретаря и помощник-докладчиците на Съда, без да се накърняват разпоредбите на член 3 от Протокола за статута на Съда, които се отнасят до имунитета срещу съдебно преследване на съдиите и генералните адвокати.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО, долуподписаните упълномощени представители полагат подписите си под настоящия Протокол.

Съставено в Брюксел, на седемнадесети април хиляда деветстотин петдесет и седма година.

J. Ch. SNOY И d'OPPUERS

C. F. OPHÜLS

Robert MARJOLIN

Vittorio BADINI

LAMBERT SCHAUS

J. LINTHORST HOMAN

ПРОТОКОЛ
ЗА
СТАТУТА НА СЪДА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ ПО ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА
ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ,

като желаят да приемат Статут на Съда, предвиден в член 160 от настоящия договор,
определиха за тази цел за свои упълномощени представители:

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА БЕЛГИЙЦИТЕ:

Барон J. Ch. SNOY И d'OPPUERS, Генерален секретар на Министерството на
икономиката, Ръководител на белгийската делегация на Междуправителствената
конференция;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ:

Професор доктор Carl Friedrich OPHÜLS, Посланик на Федерална република
Германия, Ръководител на германската делегация на Междуправителствената
конференция;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА:

Robert MARJOLIN, професор по право, заместник-ръководител на френската
делегация на Междуправителствената конференция;

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА:

V. BADINI CONFALONIERI, Заместник-държавен секретар на външните работи,
Ръководител на италианската делегация на Междуправителствената конференция;

НЕЙНО КРАЛСКО ВИСОЧЕСТВО ВЕЛИКАТА ХЕРЦОГИНЯ НА ЛЮКСЕМБУРГ:

Lambert SCHAUS, Посланик на Великото херцогство Люксембург, Ръководител на
делегацията на Люксембург на Междуправителствената конференция;

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА НИДЕРЛАНДИЯ:

J. LINTHORST HOMAN, Ръководител на делегацията на Нидерландия на
Междуправителствената конференция;

КОИТО, след като си размениха установените за валидни и съставени в надлежна
форма пълномощия,

се договориха по следните разпоредби, които са приложени към Договора за
създаване на Европейската общност за атомна енергия.

ЧЛЕН 1

Съдът, създаден въз основа на член 3 от договора, се формира и функционира в съответствие с разпоредбите на договора и на настоящия статут.

ДЯЛ I СЪДИИ И ГЕНЕРАЛНИ АДВОКАТИ

ЧЛЕН 2

Преди да встъпи в длъжност всеки съдия в открито заседание полага клетва да изпълнява безпристрастно и добросъвестно своите задължения и да пази тайната на разискванията в Съда.

ЧЛЕН 3

Съдиите се ползват с имунитет от съдебно преследване. След като престанат да заемат своята длъжност, те продължават да се ползват с имунитет по отношение на действията, извършени от тях по време на изпълнение на служебните им задължения, включително и за казаното или написаното от тях.

Съдът в пленарно заседание има право да отнеме имунитета.

Когато имунитетът е бил отнет и е започнало наказателно преследване срещу съдията, той може да бъде съден в която и да е от държавите-членки само от съда, който е компетентен да съди членовете на най-висшата национална съдебна инстанция.

ЧЛЕН 4

Съдиите не могат да заемат каквато и да било политическа или административна длъжност.

Те не могат да упражняват каквато и да е професия, независимо дали срещу заплащане или не, освен ако това не бъде разрешено по изключение от Съвета.

При встъпване в длъжност те тържествено се заклеват, че както по време на своя мандат, така и след това ще изпълняват задълженията, произтичащи от него, в частност задължението да се отнасят почтено и с благоразумие по отношение на приемането на някои назначения или облаги, след като е изтекъл мандатът им. Всякакво съмнение по този въпрос се урежда с решение на Съда.

ЧЛЕН 5

Освен при нормалната замяна или смърт, задълженията на съдията се прекратяват при подаване на оставка.

Когато съдията подава оставка, той я отправя в писмена форма до председателя на Съда, за да бъде предадена на председателя на Съвета. След това уведомление възниква вакантно място за съдийската длъжност.

Освен в случаите на прилагане на член 6, съдията продължава да изпълнява своите задължения докато неговият приемник встъпи в длъжност.

ЧЛЕН 6

Съдия може да бъде лишен от своя мандат или от правото му на пенсия, или съответно от други полагащи му се ползи, само ако според единодушното мнение на съдиите и генералните адвокати към Съда той повече не отговаря на необходимите условия или не изпълнява задълженията, произтичащи от неговата длъжност. Съответният съдия не взема участие в тези разисквания.

Секретарят на Съда съобщава решението на Съда на председателя на Асамблеята и на председателя на Комисията и уведомява за него председателя на Съвета.

В случай на решение за лишаване на съдия от длъжност, вакантното място за съдийската длъжност възниква от момента на последното уведомяване.

ЧЛЕН 7

Съдия, който заменя член на Съда, чийто мандат не е изтекъл, се назначава за остатъка от мандата на неговия предшественик.

ЧЛЕН 8

Разпоредбите на членове 2 - 7 се прилагат по отношение на генералните адвокати.

ДЯЛ II ОРГАНИЗАЦИЯ

ЧЛЕН 9

Секретарят полага клетва пред Съда да изпълнява задълженията си безпристрастно и съзнателно и да пази тайната на разискванията на Съда.

ЧЛЕН 10

Съдът организира замяната на секретаря в случаите, в които той е възпрепятстван да присъства на заседанията.

ЧЛЕН 11

Към Съда се назначават длъжностни лица и други служители, които осигуряват неговото функциониране. Те отговарят пред секретаря и се намират под ръководството на председателя.

ЧЛЕН 12

По предложение на Съда, Съветът може с единодушие да реши назначаването на помощник-докладчици и да приеме правила, уреждащи тяхната дейност. От помощник-докладчиците може да се изисква, при условията, предвидени в Процедурния правилник, да участват в подготвителните разследвания по висящи пред Съда дела и да подпомагат съдията, който действа като докладчик.

Помощник-докладчиците се избират измежду лица, чиято независимост е извън всякакво съмнение и които притежават необходимата юридическа квалификация; те се назначават от Съвета. Те се заклеват пред Съда, че ще изпълняват своите

задължения безпристрастно и добросъвестно и ще пазят тайната на разискванията в Съда.

ЧЛЕН 13

От съдиите, генералните адвокати и секретаря се изисква да имат постоянно пребиваване в мястото, където се намира седалището на Съда.

ЧЛЕН 14

Съдът е в непрекъсната сесия. Продължителността на съдебната ваканция се определя от Съда с оглед нуждите на неговата дейност.

ЧЛЕН 15

Решенията на Съда са действителни, само когато в разискванията са участвали нечетен брой негови членове. Решенията на Съда, заседаващ в пленарно заседание, са действителни само ако са участвали пет съдии. Решенията на съставите са действителни, само ако в тях са участвали трима съдии. В случай, че един от съдиите в състава е бил възпрепятстван да присъства, може да бъде повикан съдия от друг състав за участие, в съответствие с условията, предвидени в Процедурния правилник.

ЧЛЕН 16

Нито един съдия или генерален адвокат не може да участва при разглеждането на дело, по което по-рано е взел участие като представител или съветник, или е действал в полза на някоя от страните, или по което е бил длъжен да се произнесе в качеството си на член на съд или трибунал, член на разследваща комисия или в друго качество. Ако поради някаква специална причина който и да е съдия или генерален адвокат счита, че той не трябва да вземе участие в постановяването на решението или в разглеждането на някое дело, той информира за това председателя. Ако поради някаква специфична причина председателят счита, че съдия или генерален адвокат не трябва да участва или да дава мнения по определено дело, той го уведомява съответно за това.

Всякакви трудности, които възникват в процеса на прилагане на настоящия член, се уреждат въз основа на решение на Съда.

Някоя страна няма право да иска промяна в състава на Съда или на някой от неговите състави било на основание на гражданството на съдията, било на основание неучастието в Съда или в състава на Съда на съдия с гражданството на съответната страна.

ДЯЛ III ПРОЦЕДУРА

ЧЛЕН 17

Държавите и институциите на Общността се представляват пред Съда от представител, назначен за всяко конкретно дело; представителят може да бъде подпомаган от съветник или адвокат, който има право да се явява пред съдилищата на държава-членка.

Всички други страни трябва да бъдат представлявани от адвокат, който има право да се явява пред съдилищата в държава-членка.

Тези представители, съветници и адвокати, когато се явяват пред Съда, се ползват с необходимите права и имунитети, необходими за независимото изпълнение на техните задължения, при условия, предвидени в Процедурния правилник.

Що се отнася до явяващите се пред него съветници и адвокати, Съдът има правомощията, които обикновено се предоставят на съдилищата, при условията, предвидени в Процедурния правилник.

Университетските преподаватели, граждани на държави-членки, чието законодателство им предоставя право да се явяват пред съд, се ползват пред Съда с правата, предоставени от настоящия член на адвокатите, имащи право да практикуват пред Съда на държава-членка.

ЧЛЕН 18

Процедурата пред Съда се състои от две фази: писмена и устна.

Писмената процедура се състои в съобщаване на страните и на институциите на Общността, чиито решения се оспорват, на молбите, изявленията по делото, защитата и бележките, както и отговорите, ако има такива, както и на всички книжа и документи в подкрепа, или на заверени копия от тях.

Съобщенията се правят от секретаря по реда и в сроковете, предвидени в Процедурния правилник.

Устната процедура се състои в четенето на доклад от страна на съдията, който действа като докладчик, изслушване от Съда на представителите, съветниците и адвокатите, които имат право да практикуват пред съда на държава-членка и на тезата на генералния адвокат, както и изслушване на свидетели и експерти, ако има такива.

ЧЛЕН 19

Делото се завежда пред Съда въз основа на писмена молба, адресирана до секретаря. Молбата трябва да съдържа името и постоянния адрес на молителя, данни за подписалата молбата страна, данни за ответната страна, предмета на спора, аргументите и кратко описание на основанията, на които се базира.

Молбата се придружава, по целесъобразност, от акта, чиято отмяна се търси или при обстоятелствата по член 148 от договора, от писмени доказателства относно датата, на която е било поискано, в съответствие с разпоредбите на този член, съответната институция да извърши определено действие. Ако с молбата не бъдат внесени необходимите документи, секретарят поканва заинтересованата страна да ги представи в разумен срок, но в този случай правата на страната не се считат за погасени, дори ако въпросните документи бъдат представени след изтичането на срока за образуване на дело.

ЧЛЕН 20

Дело в съответствие с член 18 от настоящия договор се завежда пред Съда, въз основа на жалба, адресирана до секретаря. Жалбата трябва да съдържа името, постоянния адрес и данните за жалбоподателя, да посочва решението, срещу което се подава, имената на ответниците, предмета на спора, становище и кратко изложение на основанията, на които се базира.

Към жалбата трябва да се приложи заверено копие на решението на Арбитражния комитет, което се оспорва.

Ако Съдът отхвърли жалбата, решението на Арбитражния комитет остава окончателно.

Ако Съдът отмени решението на Арбитражния комитет, въпросът може да бъде повдигнат отново в подходящ момент, по инициатива на една от страните по делото, пред Арбитражния комитет. Последният е длъжен да се съобразява с всички решения, приети от Съда, от гледна точка на законосъобразност.

ЧЛЕН 21

В случаите, посочени в член 150 от настоящия договор, решението на съд или трибунал на държава-членка, с което производството пред него се спира и въпросът се отнася пред Съда, се съобщава на Съда от съответния съд или трибунал. След това решението се съобщава от секретаря на Съда на страните, държавите-членки и Комисията, а също така и на Съвета, ако актът, чиято действителност или тълкуване е предмет на спора, произхожда от Съвета.

В срок от два месеца от уведомяването страните, държавите-членки, Комисията и в зависимост от конкретния случай Съветът, имат право да предоставят становище по делото или писмени бележки пред Съда.

ЧЛЕН 22

Съдът има право да изисква от страните да представят всички документи и да предоставят всякаква информация, каквато Съдът смята за необходима. За всеки отказ се прави формално отбелязване.

Съдът също така може да поиска от държавите-членки и институциите, които не са страни по делото, да предоставят всякаква информация, която Съдът счита за необходима за производството.

ЧЛЕН 23

Съдът може по всяко време да натовари физическо лице, орган, друг орган на властта, комитет или друга организация, която е избрал, със задачата да предостави експертно мнение.

ЧЛЕН 24

Свидетелите могат да бъдат изслушвани при условията, предвидени в Процедурния правилник.

ЧЛЕН 25

По отношение на неявилите се свидетели Съдът има правомощията, които като цяло се предоставят на съдилищата и трибуналите и може да наложи парични санкции при условията, предвидени в Процедурния правилник.

ЧЛЕН 26

Свидетелите и експертите могат да бъдат изслушвани под клетва, полагана във формата, предвидена в Процедурния правилник или по начин, предвиден в законодателството на държавата, чийто гражданин е свидетелят или експертът.

ЧЛЕН 27

Съдът може да нареди изслушване на свидетел или експерт от съдебен орган по мястото на постоянно пребиваване на свидетеля или експерта.

Това нареждане се изпраща за изпълнение от компетентния съдебен орган при условията, предвидени в Процедурния правилник. Документите, съставени в съответствие със съдебната поръчка, се връщат на Съда при същите условия.

Съдът заплаща разноските, без да се засяга неговото право да ги възлага, когато е целесъобразно, на страните.

ЧЛЕН 28

Държавата-членка разглежда всяко нарушение на клетвата от свидетел или експерт по същия начин, както ако това правонарушение е било извършено пред някое нейните собствени съдилища, компетентни да правораздават по граждански дела. По искане на Съда съответната държава-членка е длъжна да образува производство срещу нарушителя пред свой компетентен съд.

ЧЛЕН 29

Съдебните заседания са открити, освен ако Съдът служебно или по молба на страните реши нещо друго поради наличието на сериозни основания.

ЧЛЕН 30

По време на заседанията Съдът има право да разпитва експерти, свидетели и самите страни. Последните могат, обаче, да се обръщат към Съда само чрез своите представители.

ЧЛЕН 31

За всяко заседание се води протокол, който се подписва от председателя и от секретаря.

ЧЛЕН 32

Списъкът на делата за разглеждане се определя от председателя.

ЧЛЕН 33

Разискванията на Съда се провеждат и остават в тайна.

ЧЛЕН 34

Решенията съдържат мотивите, на които се основават. Те съдържат и имената на съдиите, взели участие в разискванията.

ЧЛЕН 35

Решенията се подписват от председателя и секретаря. Те се прочитат в открито заседание.

ЧЛЕН 36

Съдът се произнася относно разноските.

ЧЛЕН 37

Председателят на Съда може, в бързо производство, което се урежда в Процедурния правилник и което доколкото е необходимо, се различава от някои правила, съдържащи се в този статут, да се произнася по молби за спиране на изпълнението, доколкото това е предвидено в член 157 от настоящия договор, или да налага временни мерки в съответствие с член 158, или да спира принудителното изпълнение, в съответствие с последната алинея от член 164.

Ако председателят няма възможност да присъства, неговото място се заема от друг съдия, при условия, предвидени в Процедурния правилник.

Определението на председателя или на заместващия го съдия е временно и по никакъв начин не засяга решението на Съда по съществуващото на делото.

ЧЛЕН 38

Държавите-членки и институциите на Общността могат да встъпват по делата пред Съда.

Същото право принадлежи и на всяко друго лице, което има интерес от изхода на някое дело, заведено пред Съда, освен в случаите на дела между държави-членки, между институции на Общността или между държави-членки и институции на Общността.

Мотивите, изложени в молбата за встъпване, трябва да се ограничават само до подкрепата на твърденията на една от страните.

ЧЛЕН 39

Когато ответната страна, след като е била надлежно призована, не предостави писмена защита, срещу нея се постановява решение поради неявяване. Възражение срещу решението може да бъде подадено в срок от един месец след съобщаването на решението. Възражението не спира изпълнението на решението, постановено поради неявяване, освен ако Съдът реши друго.

ЧЛЕН 40

Държавите-членки, институциите на Общността и всички други физически или юридически лица могат при случаи и условия, които се определят в съответствие с Процедурния правилник, да образуват дело от името на трета заинтересована страна, за да оспорват решение, което е било постановено без те да са били изслушани, когато решението засяга техни права.

ЧЛЕН 41

Ако значението или обхватът на решението будят съмнение, Съдът е длъжен да го тълкува по молба на всяка от страните или институциите на Общността, които докажат, че са заинтересовани от него.

ЧЛЕН 42

Молбата за преразглеждане на решението се отправя до Съда само при разкриването на обстоятелство, което има съществено значение и което по време на постановяването на решението не е било известно на Съда и на страната, която иска преразглеждането.

Процедурата за преразглеждане започва с решение на Съда, което изрично посочва съществуването на ново обстоятелство и с което се признава, че то е от такъв характер, налагащ преразглеждането на делото и с което молбата се обявява за допустима на това основание.

Не може да бъде подавана молба за преразглеждане след изтичането на десет години от датата на решението.

ЧЛЕН 43

В Процедурния правилник се предвиждат и гратисни периоди, основаващи се на съображение за отдалеченост.

Никое право няма да се счита за накърнено, поради изтичането на срока, ако заинтересованата страна докаже наличието на непредвидими обстоятелства или непреодолима сила.

ЧЛЕН 44

Исковете срещу Общността по въпроси, въз основа на извъндоговорна отговорност, се погасяват след изтичането на пет години от настъпването на събитието, което ги обуславя. Давността се прекъсва, само ако пред Съда бъде образувано дело или ако преди образуването на такова дело е била подадена молба от засегнатата страна до компетентната институция на Общността. В последния случай делото се образува в срок от два месеца, така както е предвидено в член 146; разпоредбите на член 148, алинея 2 се прилагат, когато това е необходимо.

ЧЛЕН 45

Процедурният правилник на Съда, предвиден в член 160 от настоящия договор, съдържа освен разпоредбите, предвидените в настоящия статут и всякакви други

разпоредби, които са необходими за прилагането им, а когато е необходимо – за тяхното допълване.

ЧЛЕН 46

Съветът може с единодушие да приеме по-нататъшни изменения на разпоредбите на този статут, каквито се налагат поради приемането от Съвета на мерки в съответствие с член 137, последната алинея от договора.

ЧЛЕН 47

Веднага след полагането на клетвата, председателят на Съвета пристъпва към избор чрез жребий на съдиите и генералните адвокати, чиито мандати трябва да изтекат в края на първите три години в съответствие с член 139, алинеи 2 и 3 от договора.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО, долуподписаните упълномощени представители подписаха настоящия протокол.

Съставено в Брюксел на седемнадесетия ден от месец април хиляда деветстотин петдесет и седма година.

J. Ch. SNOY И d'OPPUERS

C. F. OPHÜLS

Robert MARJOLIN

Vittorio BADINI

Lambert SCHAUS

J. Linthorst HOMAN